

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2016 METŲ

VEIKLOS ATASKAITA

**Kalvarija
2017 m.**

TURINYS

TRUMPINIAI	2
BENDROJI DALIS	3
BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	3-5
FONDAS	7-11
VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	11
Vartotojai. Dokumentų išduotis	11-14
Bibliotekos prieiga ir sąlygos	14
Renginiai	15
Renginiai viešojoje bibliotekoje	16-20
Renginiai filialuose	20-22
Bibliotekos įvaizdžio formavimas	22-23
DARBAS SU SKAITYTOJ AIS VAIKAIS	23-28
INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA	29
Informacinis fondas	29-30
Kraštotyra	30-35
Internetas	35-37
METODINĖ VEIKLA	37-38
PERSONALAS	38-40
MATERIALINĖ BAZĖ	40
BIBLIOTEKOS LĖŠOS IR IŠLAIDOS	40-41
IŠVADOS	41

TRUMPINIAI

> – daugiau
< – mažiau
XXI – dvidešimt vienas
XVI – šešiolika
d. – diena
d.d. – darbo diena
DB – duomenų bazė
dr. – daktaras
ES – Europos Sąjunga
egz. – egzempliorius
Eur – eurai
F – filialas
fiz. vnt. – fizinis vienetas
IT – informacinės technologijos
kl. – klasė
kt. – kiti
kv. m. – kvadratiniai metrai
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema
LR – Lietuvos Respublika
m – metai
MB – mažoji bendrija
mėn. – mėnesis
NATO – Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija
Nr. – numeris
pan. – panašiai
pav. – pavadinimai
PĮ – programinė įranga
proc. – procentai
rež. – režisierius
šv. – šventos
Švč. – švenčiausia
TAU – Trečiojo amžiaus universitetas
t.y. – tai yra
t.t. – taip toliau
UAB – uždara akcinė bendrovė
val. – valanda
VŠĮ – viešoji įstaiga
žr. – žiūrėti.

BENDROJI DALIS

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka ir 11 kaimo filialų tenkina ir ugdo gyventojų informacinius, edukacinius, kultūrinius, skaitymo, komunikacinius poreikius, užtikrina savivaldybės gyventojams lygias teises ir galimybes ieškoti ir gauti informaciją, dokumentus, naudotis bibliotekų paslaugomis, mokytis, bendrauti ir visapusiškai dalyvauti kultūriniame gyvenime, pažinti Kalvarijos krašto, Lietuvos nacionalinį ir pasaulio kultūros paveldą, fiksuotą įvairiose laikmenose.

2016 m. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka vykdė bibliotekos veiklą vadovaudamasi Kalvarijos savivaldybės 2011-2017 metų strateginiu plėtros planu, Kalvarijos savivaldybės 2016-2018 metų strateginės veiklos planu, patvirtintu 2016 m. vasario 22 d. tarybos sprendimu Nr. T-28. Tarybos 2016 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. T-33 „Dėl Kalvarijos savivaldybės 2016 metų biudžeto patvirtinimo“ patvirtintas savivaldybės (taip pat ir bibliotekos) 2016 m. biudžetas, reglamentavo įstaigos finansinę veiklą.

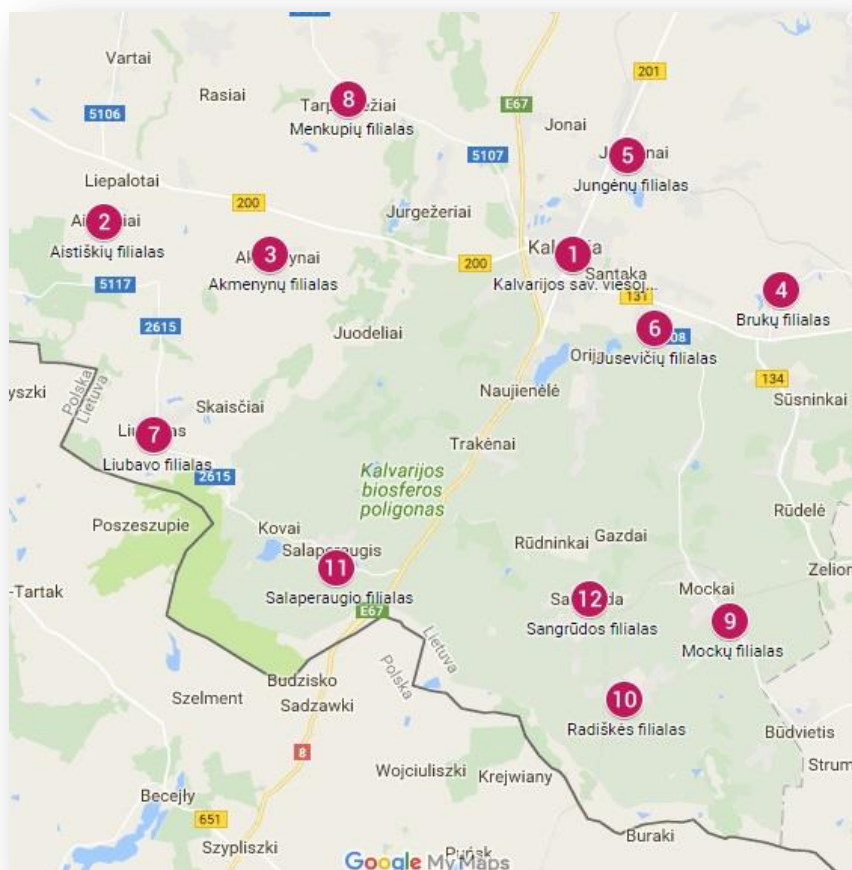
Bibliotekos tikslai ir veiklos kryptys nustatomos atsižvelgiant į Kalvarijos savivaldybės ilgalaikės veiklos strategiją. Įgyvendindama savivaldybės „**Kultūros, sporto, ir bendruomeninės veiklos plėtros programą**“ (kodas 02) biblioteka siekė strateginio tikslo: užtikrinti gyventojams aukštą teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą.

BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

Žemėlapis Nr. 1. Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklas

2016 m. Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklą sudarė savivaldybės viešoji biblioteka ir 11 kaimo filialų (žr. žemėlapį Nr. 1).

Akmenynų, Liubavo, Sangrūdės seniūnijų teritorijose esantys filialai įvairiu atstumu nutolę nuo Kalvarijos miesto. Penkiasdešimt procentų kaimo bibliotekų (Aistiškių, Akmenynų, Jungėnų, Liubavo, Mockų, Radiškės, Sangrūdės) įsikūrę antrame pastato aukšte, todėl lankyti jose garbaus amžiaus

senjorams ir žmonėms, turintiems judėjimo negalią, yra sudėtinga.

Kalendoriniais metais vienas kaimo filialas vidutiniškai aptarnavo 695 gyventojus (2015 m. – 653). Gyventojų skaičius 2016-aisiais savivaldybės aptarnaujamuose mikrorajonuose pateiktas lentelėje Nr. 1.

Lentelė Nr. 1. 2016 m. gyventojų skaičius pagal seniūnijas

Eil. Nr.	Seniūnija Bibliotekos pavadinimas	Filialo Nr.	Gyventojų skaičius
1.	Viešoji biblioteka	1	5280
Akmenynų seniūnija			
2.	Aistiškių filialas	2	429
3.	Akmenynų filialas	3	424
Kalvarijos seniūnija			
4.	Brukų filialas	4	677
5.	Jungėnų filialas	5	2003
6.	Jusevičių filialas	6	1224
7.	Menkupių filialas	8	595
Liubavo seniūnija			
8.	Liubavo filialas	7	432
9.	Salaperaugio filialas	11	396
Sangrūdodos seniūnija			
10.	Mockų filialas	9	406
11.	Radiškės filialas	10	422
12.	Sangrūdodos filialas	12	637
Iš viso:			12925

2016 m. mažiausias gyventojų skaičius buvo Salaperaugio kaimo bibliotekos aptarnaujamame mikrorajone (396). Daugiausiai gyventojų turėjo Jungėnų filialas, nes ataskaitiniais metais, pagal teritoriją, jam priskirta Budavisko, Deivoniškių, Jonų, Kampinių, Kušliškių, Miluičiškių, Murgininkų, Šleinių, Trakiškių kaimų gyventojai.

Nestacionarus aptarnavimas

Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų nestacionarus skaitytojų aptarnavimas nekito. Sistemoje nėra nė vieno bibliotekinio paslaugų ar mobilaus skaitytojų aptarnavimo punkto. 2016 m. neįgaliuosius ir senyvo amžiaus žmones bibliotekos dokumentais aprūpino 61 knygnešys (bibliotekininkai, šeimos nariai, kaimynai, draugai, moksleiviai ir kt.). Iš jų: viešojoje bibliotekoje buvo 5, filialuose – 56.

Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus žmonių aptarnavimas

2016 m. savivaldybėje buvo apie 2975 neįgalaus ir senyvo amžiaus gyventojai (žr. lentelę Nr. 2). Namuose aptarnaujami - 145 bibliotekos skaitytojai; iš jų: 38 su negalia ir 107 senyvo amžiaus žmonės. Ataskaitiniais metais šios grupės vartotojų buvo 15 mažiau nei 2015-aisiais (160). Per metus jiems išduota 4087 egz. (2015 m. - 4335 egz., 2014 m. - 4575 egz.) įvairaus turinio leidinių.

Lentelė Nr. 2. 2016 m. neįgaliųjų ir senyvo amžiaus žmonių aptarnavimas

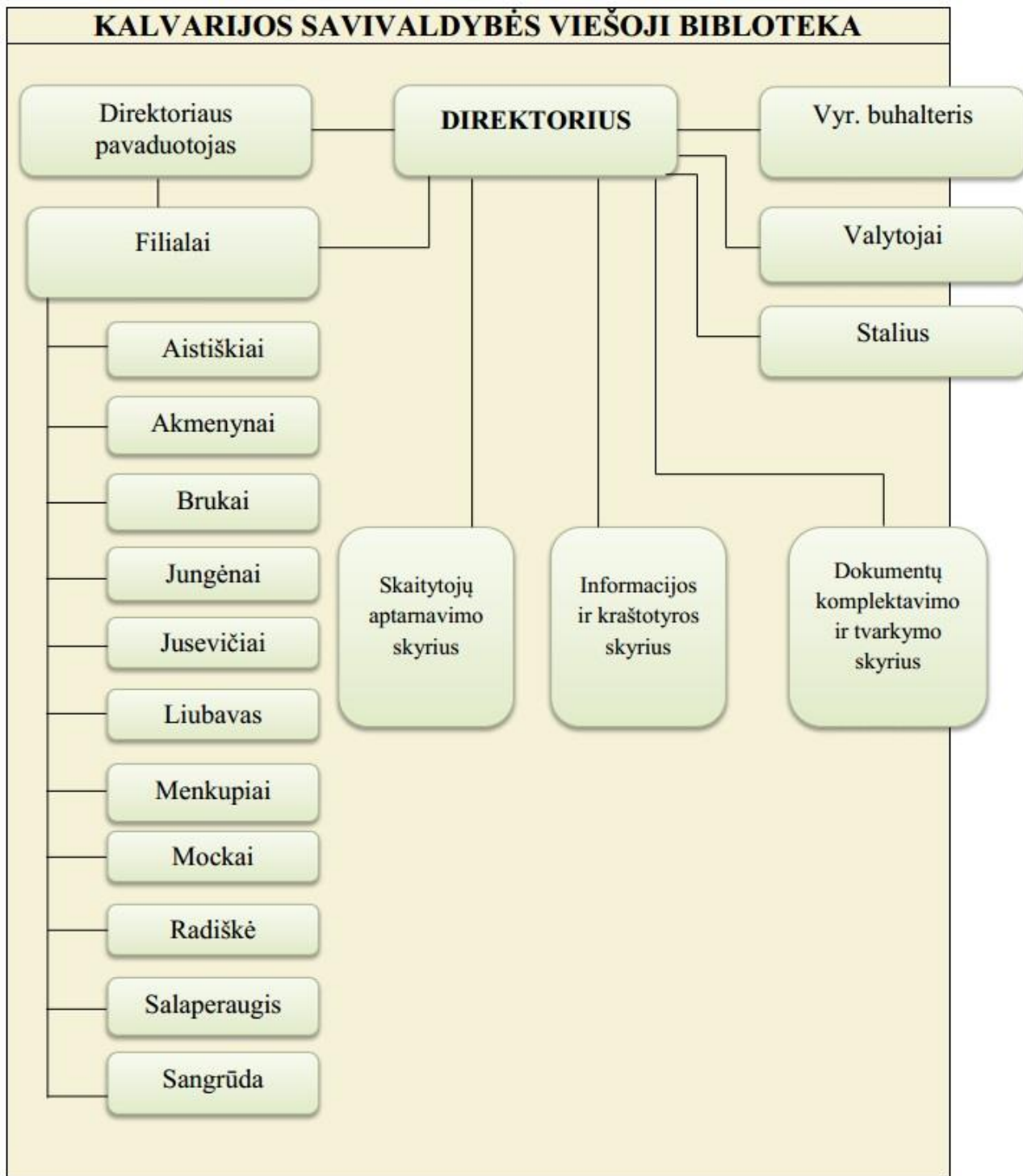
	Neįgaliųjų ir senyvų gyventojų skaičius	Namuose aptarnaujamų neįgaliųjų gyventojų skaičius	Namuose aptarnaujamų senyvų gyventojų skaičius	Metinė dokumentų išduotis	Knygnešių skaičius 2016 m.
Viešoji biblioteka	~ 1324	1	11	812	15
Aistiškiai	156	8	10	168	6
Akmenynai	88	3	10	260	7
Brukai	48	8	40	700	14
Jungėnai	142	2	4	152	3
Jusevičiai	384	6	7	305	1
Liubavas	183	0	5	120	5
Menkupiai	236	0	0	0	0
Mockai	62	1	0	44	1
Radiškė	164	2	6	171	3
Salaperaugi	35	4	4	802	5
Sangrūda	153	3	10	553	11
Sistema	~ 2975	38	107	4087	71

Viešoji biblioteka glaudžiai bendradarbiauja su Kalvarijos socialinės globos namais ir Kalvarijos savivaldybės neįgaliųjų draugija. Šių įstaigų darbuotojai kasmet organizuoja savo gyventojų, narių įvairias darbų parodas.

Bibliotekos struktūra ir pokyčiai

Direktoriaus 2016 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. V-3 patvirtinta SVB struktūra (žr. schemą Nr.1).

Schema Nr. 1. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos struktūra

DOKUMENTŲ FONDAI

Viešosios bibliotekos Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyrius (toliau – Skyrius) 2016 m. organizavo dokumentų įsigijimą iš Valstybės biudžeto lėšų vadovaudamasis mažos vertės neskelbiamais pirkimais. Gautus dokumentus tikslingai paskirstė savivaldybės bibliotekoms. Atliko gautų ir nurašytų dokumentų apskaitą. Rengė sistemos statistines ir tekstinę ataskaitas, 2017 m. dokumentacijos planą. Vykde Mockų filialo dokumentų fondo patikrinimą-perdavimą. Teikė metodinę pagalbą, tvarkant ir rekataloguojant dokumentų fondus filialuose. Ataskaitiniais metais Akmenynų, Brukų, Jungėnų, Radiškės, Sangrūdos filialuose užbaigtas dokumentų fondų rekatalogavimas. Leidinių įrašymas į Lietuvos integralios bibliotekų sistemos duomenų bazę (toliau – LIBIS DB) tęsiamas Aistiškių, Jusevičių, Liubavo, Menkupių, Mockų, Salaperaugio kaimo bibliotekose.

Dokumentų fondas

2017 m. sausio 1 d. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų (11) fonduose buvo sukaupia **106747** fiz. vnt. dokumentų (iš jų: viešojoje bibliotekoje - **31515** fiz. vnt., filialuose – 75232 fiz. vnt.), kuriuos sudarė 65534 fiz. vnt. grožinė (iš jų: viešojoje bibliotekoje - 18119 fiz. vnt., filialuose – 47113 fiz. vnt.) ir 41213 fiz. vnt. šakinė literatūra (iš jų: viešojoje bibliotekoje - 13396 fiz. vnt., filialuose – 27817 fiz. vnt.).

2017 m. sausio 1 d. pagal dokumentų rūšis fonduose sukaupia: knygų – 92644 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 25344 fiz. vnt., filialuose – 67300 fiz. vnt.), serialinių leidinių – 13247 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 5504 fiz. vnt., filialuose – 7743 fiz. vnt.), kuriuos sudarė: 12321 fiz. vnt. žurnalai (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 4764 fiz. vnt., filialuose – 7557 fiz. vnt.), 159 fiz. vnt. laikraščių (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 56 fiz. vnt., filialuose – 103 fiz. vnt.) ir 767 fiz. vnt. tęstiniai dokumentai (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 684 fiz. vnt., filialuose – 83 fiz. vnt.). Metų pradžiai garsinių regimųjų dokumentų buvo 630 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 497 fiz. vnt., filialuose – 133 fiz. vnt.). Iš jų: garsinių dokumentų - 524 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 424 fiz. vnt., filialuose – 100 fiz. vnt.), regimųjų dokumentų - 92 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 63 fiz. vnt., filialuose – 29 fiz. vnt.), mišrių garsinių regimųjų dokumentų - 14 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 10 fiz. vnt., filialuose – 4 fiz. vnt.). Kitų dokumentų sukaupia 226 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 170 fiz. vnt., filialuose – 56 fiz. vnt.). Iš jų: vaizdinių - 10 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 3 fiz. vnt., filialuose – 7 fiz. vnt.), kartografinių - 2 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 2 fiz. vnt., filialuose – 0 fiz. vnt.), spausdintinių natų - 128 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 104 fiz. vnt., filialuose – 24 fiz. vnt.), duomenų bazių skait. laikmenose - 10 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 7 fiz. vnt., filialuose – 3 fiz. vnt.), kitų skaitmeninių dokumentų fiz. laikmenose - 44 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 38 fiz. vnt., filialuose – 6 fiz. vnt.), kitų dokumentų (trimačiai) - 32 fiz. vnt. (iš jų: viešojoje bibliotekoje – 16 fiz. vnt., filialuose – 16 fiz. vnt.).

2017 m. pradžiai dokumentų skaičius vienam gyventojui buvo 8 fiz. vnt.: viešojoje bibliotekoje – 7 fiz. vnt., filialuose – 10 fiz. vnt.

2017 m. pradžiai dokumentų skaičius vienam vartotojui buvo 29 fiz. vnt.: viešojoje bibliotekoje – 24 fiz. vnt., filialuose – 32 fiz. vnt.

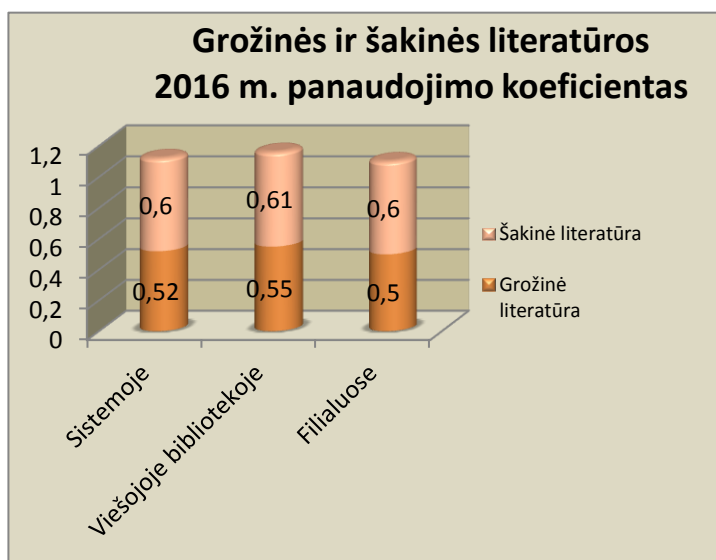
Lyginant 2016 m. bibliotekų sistemos dokumentų fondą su 2015-aisiais, jis sumažėjo - 2,04 %.

Dokumentų fondo judėjimas

2016 m. Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų dokumentų fondų panaudos rodiklis buvo: 1,1, viešojoje bibliotekoje – 1,2 (2015 m. buvo 1,1), filialuose – 1,1.

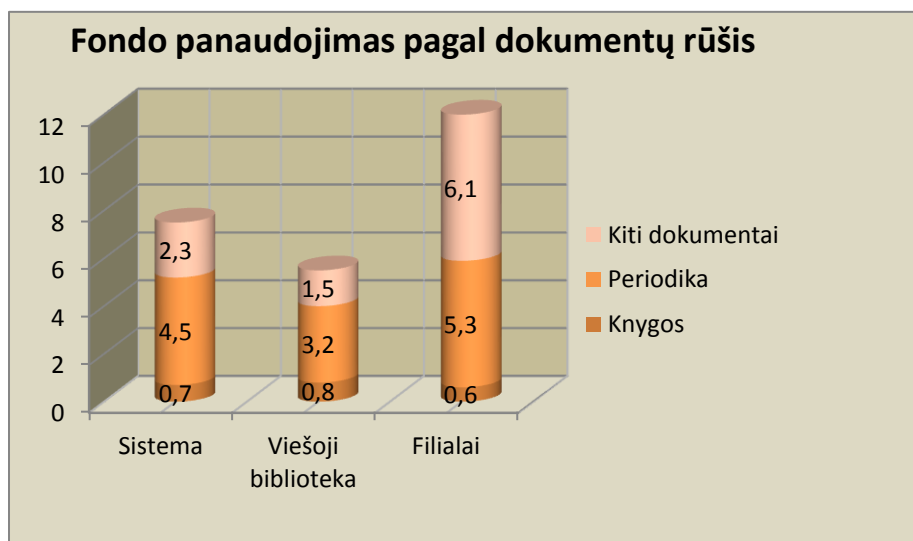
2016 m. bibliotekų sistemos grožinės literatūros fondo panaudojimo koeficientas mažesnis tik 0,08, nei šakinės literatūros (viešojoje bibliotekoje – 0,06, filialuose – 0,1) (žr. diagramą Nr. 1).

Diagrama Nr. 1. Grožinės ir šakinės literatūros panaudojimas

2016-aisiais viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose dokumentų fondo panaudojimas pagal dokumentų rūšis didžiausias - žurnalų ir laikraščių (žr. diagramą Nr. 2).

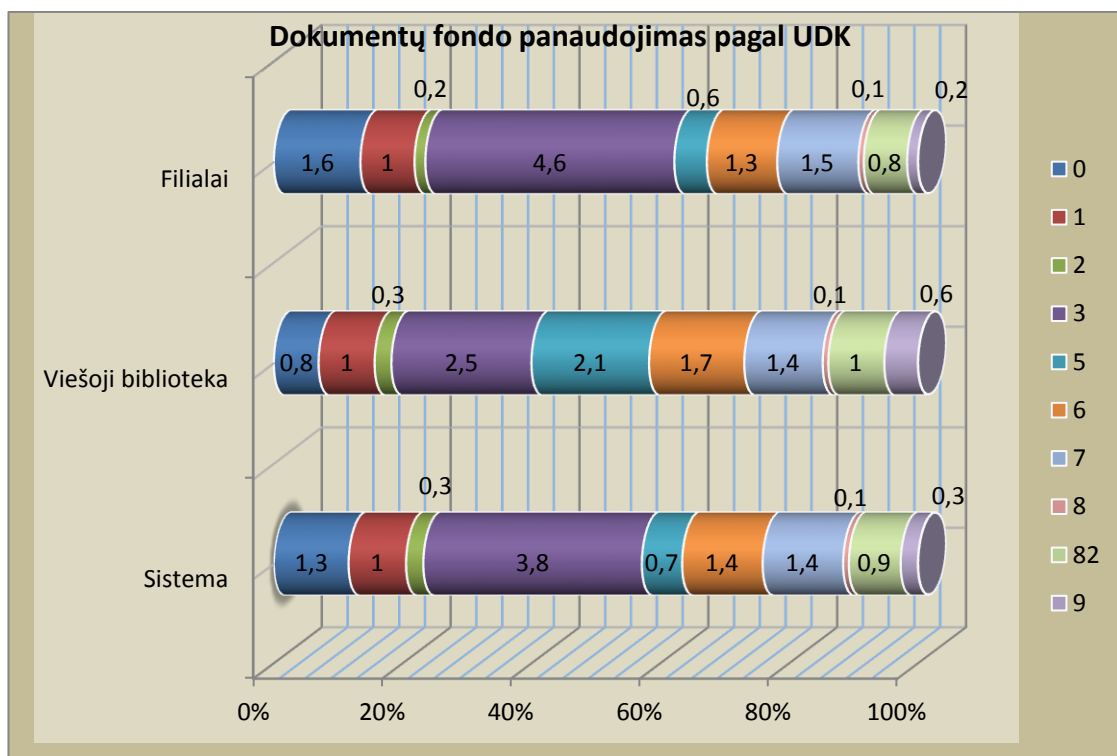
Diagrama Nr. 2. Fondo panaudojimas pagal dokumentų rūšis

Bibliotekose, jaunesni vartotojai, kitaip dar vadinami Z karta, 2016 m. mieliau rinkosi ne knygą, bet kitą laisvalaikio praleidimo formą – stalo žaidimus (kiti dokumentai). Žaidimai yra ne tik geras būdas praleisti laisvalaikį, bet kartu ir tobulėti, mąstyti, skaičiuoti ir pan. Bibliotekose trimačių leidinių fondas nėra gausus, todėl panaudos koeficientas kalendoriniais metais išaugo. Tenka pripažinti, kad 2016-aisiais nemaža dalis jaunųjų skaitytojų mieliau naudojami informacinėmis technologijomis, nei skolinosi knygas į namus.

Analizuojant bibliotekų dokumentų fondo panaudojimą pagal atskiras mokslo šakas, 2016 m. didžiausias apyvartos rodiklis - Visuomenės mokslo skyriaus (toliau 3-as). Daugelis išleidžiamų periodinių leidinių pagal Universalią dešimtainę klasifikaciją (UDK) priklauso šiam skyriui, todėl ataskaitiniais metais, išaugus žurnalų ir laikraščių fondo išduočiai, ženkliai padidėjo 3-io skyriaus dokumentų panaudos koeficientas. Mažiausias fondo judėjimas buvo Kalbotyros ir literatūros mokslo skyriaus (8-as) dokumentų. Vartotojų tarpe nebuvo populiarūs ir Religijos skyriaus spaudiniai. Sistemoje ir viešojoje bibliotekoje jų panaudojimo koeficientas siekė tik 0,3 karto (filialuose - mažesnis 0,1 dalimi). Išsamesnė informacija apie fondo judėjimą pateikta diagramoje Nr. 3.

Diagrama Nr. 3. Dokumentų fondo panaudojimas pagal atskiras mokslo šakas.

Dokumentų įsigijimas

Kiekvienais metais bibliotekų sistemoje dokumentų fondai beviltiškai sensta ir mažėja, nes susidėvėjusių knygų pakeisti naujomis praktiškai neįmanoma dėl mažo finansavimo. 2016 m. dokumentų įsigijimui LR Kultūros ministerija skyrė 13404 Eur. Iš jų nupirka: spaudinių už 13304 Eur, garso dokumentų už 100 Eur. Kalendoriniais metais vienam savivaldybės gyventojui buvo skirta 1,00 Eur (2015 m. – 0,95 Eur centai). Už skirtas lėšas dokumentai buvo įsigyti iš: leidyklų UAB „Alma litera sprendimai“, UAB „Gimtasis žodis“, MB „Tikra knyga“, VŠĮ „Terra Publica“,

UAB „Žara“, juridinių asmenų – Jono Endrijaičio, Viliaus Kavaliausko, Benjamino Kondrato, Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos bei Leidybos centro ir knygų platintojo UAB „Patogu pirkti“.

Ataskaitiniais metais nemokami dokumentai buvo gauti iš Kultūros rėmimo fondo. Juos pristatė platintojas UAB „Baltic Post“. Viešosioms bibliotekoms 1090 fiz. vnt. nemokamų leidinių, kuriuos sudarė 392 fiz. vnt. nauji dokumentai ir 698 fiz. vnt. spaudinių iš asmeninių bibliotekų, dovanavo 14-a institucijų (Punsko leidykla „Aušra“, Marijampolės TAU, „Ateities“ žurnalo redakcija, UAB projektų analizės institutas, Vilniaus Medardo Čioboto TAU, Antano Baranausko ir Antano Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus, UAB Petro ofsetas ir kitos) ir 60 fizinių asmenų (LR Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, kraštiečiai žurnalistas Leonas Stepanauskas, dailininkas Antanas Žukauskas, buriuotojas Romualdas Tupčiauskas, vaikų knygų rašytoja Edita Lei, klebonas Gediminas Bulevičius, tarybos nariai: Valdas Aleknavičius ir Antanas Burinskas bei daugelis kitų bibliotekos skaitytojų bei svečių).

Dokumentų fondo aprūpinimas naujais dokumentais

2016 m. į Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų fondus gauti 6237 fiz. vnt. naujų dokumentų (viešojoje bibliotekoje – 2175 fiz. vnt., filialuose – 4062 fiz. vnt.). Kalendoriniais metais dokumentų fondai papildyti 6208 fiz. vnt. knygų ir serialinių leidinių (viešojoje bibliotekoje – 2151 fiz. vnt., filialuose – 4057 fiz. vnt.). Iš jų: knygų 2517 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 996 fiz. vnt., filialuose – 1521 fiz. vnt.), žurnalų 3635 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 1128 fiz. vnt., filialuose – 2507 fiz. vnt.), laikraščių komplektų 39 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 15 fiz. vnt., filialuose – 24 fiz. vnt.), tęstinių dokumentų 17 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 12 fiz. vnt., filialuose – 5 fiz. vnt.). Garsinių regimųjų dokumentų per metus buvo gauta 24 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 22 fiz. vnt., filialuose – 2 fiz. vnt.). Tai 6 fiz. vnt. skaitmeninėje laikmenoje (viešojoje bibliotekoje – 4 fiz. vnt., filialuose – 2 fiz. vnt.). Spausdintinų natų gauta 5 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 2 fiz. vnt., filialuose – 3 fiz. vnt.).

2016 m. dokumentų fondai papildyti 2101 fiz. vnt. grožinės literatūros (viešojoje bibliotekoje – 682 fiz. vnt., filialuose – 1419 fiz. vnt.) ir 4136 fiz. vnt. šakinės literatūros (viešojoje bibliotekoje – 1493 fiz. vnt., filialuose – 2643 fiz. vnt.).

2016 m. pradžiai *naujai gautų* dokumentų tenkančių vienam gyventojui buvo 0,5 fiz. vnt. Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 0,4 fiz. vnt., filialuose – 0,5 fiz. vnt.

2017 m. pradžiai *naujai gautų* dokumentų tenkančių vienam vartotojui buvo 1,7 fiz. vnt. Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 1,6 fiz. vnt., filialuose – 1,7 fiz. vnt.

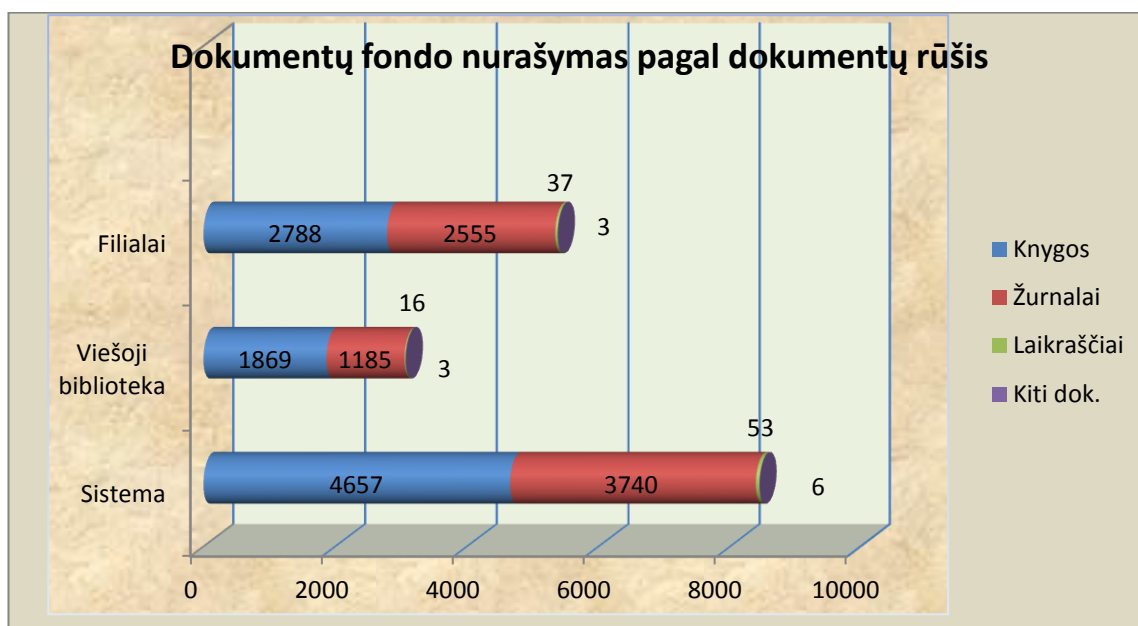
2016 m. iš savivaldybės biudžeto lėšų užprenumeruota spaudinių už 5300 Eur. Tai - 9 laikraščių pavadinimai ir 60 žurnalų pavadinimų.

Kalendoriniais metais, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo paramos dėka bibliotekų fondai papildyti 614 fiz. vnt., 60 pavadinimų periodinių leidinių. Ši parama suteikė galimybę bibliotekų vartotojams plačiau pažinti kultūros, kalbos, istorijos, religijos, visuomenės, politikos ir kitas mokslo sritis.

Dokumentų fondo nurašymas

Kalendoriniais metais iš bibliotekų fondų buvo išimti 8456 fiz. vnt. dokumentų (viešojoje bibliotekoje – 3073 fiz. vnt., filialuose – 5383 fiz. vnt.). Tai 3,50 % (286 egz.) daugiau nei 2015 m. Sistemoje nurašyta 8 % visų dokumentų, viešojoje bibliotekoje – 6 %, filialuose – 4 %. Grožinės literatūros nurašyta 3172 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 1455 fiz. vnt., filialuose - 1717 fiz. vnt.), šakinės – 5284 fiz. vnt. (viešojoje bibliotekoje – 1618 fiz. vnt. egz., filialuose - 3666 fiz. vnt.). Didžiausią nurašomų dokumentų dalį sudarė knygos, mažiausią – kiti dokumentai (garsiniai, regimieji, tęstiniai) (žr. diagramą Nr. 4).

Diagrama Nr.4. Dokumentų fondo nurašymas pagal dokumentų rūšį

Pagal nurašymo priežastis daugiausia buvo nurašyta praradusių aktualumą (4238 fiz. vnt. 50,1 %) ir susidėvėjusių (3899 fiz. vnt., 46,1 %) dokumentų. Ataskaitiniais metais iš atvirų fondų buvo dingę 168 fiz. vnt. (2 %) ir vartotojai prarado 99 fiz. vnt. (1,2 %) spaudinių.

VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

Vartotojai

Vadovaujantis Akmenynų, Kalvarijos, Liubavo ir Sangrūdės seniūnijų pateiktais duomenimis, Kalvarijos savivaldybėje gyvenamą vietą deklaravo 12925 (2015 m. – 12152) žmonės: alvarijos mieste – 5280 (2015 m. – 4972), kaimuose – 7645 (2015 m. – 7180). 2016 m. savivaldybėje padidėjo 773 gyventojais.

2016 m. savivaldybės bibliotekose buvo sutelkta 28 % gyventojų (2015 m. - 29 %), 25 % viešojoje bibliotekoje (2015 m. – 24 %), 30 % filialuose (2015 m. – 32 %).

Ataskaitiniais metais savivaldybės viešosiose bibliotekose užregistruoti 3666 vartotojai (2015 m. – 3486). Tai 180 skaitytojų daugiau nei praėjusiais metais. Viešojoje bibliotekoje vartotojų skaičius išaugo 143, filialuose - 37 vartotojais (žr. lentelę Nr. 3).

Lentelė Nr. 3. Vartotojų sudėtis

	2015 m.			2016 m.			Skirtumas (viso)
	Viešojoje bibliotekoje	Filialuose	Iš viso	Viešojoje bibliotekoje	Filialuose	Iš viso	
Iki VII kl. moksleiviai	256	690	946	295	696	991	+45
VIII-XII kl. moksleiviai	238	260	498	246	308	554	+56
Studentai	82	75	157	76	81	157	0
Tarnautojai	178	225	403	221	228	449	+46
Darbininkai	78	280	358	94	267	361	+3
Ūkininkai	neiškirta	73	73		78	78	+5
Pensininkai	116	291	407	129	267	396	-11
Bedarbiai	125	231	356	131	265	396	+40
Kiti	35	168	203	41	140	181	-22
Dirbantieji ir besimokantys	12	neiškirta	12	14	neiškirta	14	+2
Darbuotojai	18	neiškirta	18	20	neiškirta	20	+2
Virtualūs	5	0	5	10	neiškirta	10	+5
Neįgalieji	50	neiškirta	50	59	neiškirta	59	+9
Iš viso	1193	2293	3486	1336	2330	3666	+180

Džiugu, kad bibliotekose ataskaitiniais metais pradėjo daugiau lankytis moksleivių. Visose savivaldybės viešosiose bibliotekose sumažėjo pensijinio amžiaus skaitytojų bei skaitančių darbininkų - filialuose.

Vartotojų apsilankymas

2016 m. savivaldybės viešosiose bibliotekose vartotojai apsilankė 75210 kartų. Tai 4316 kartų daugiau nei 2015 m. (70894). Viešojoje bibliotekoje apsilankyta 23387 kartus (2015 m. – 21826), t. y. 1561 apsilankymu daugiau nei praėjusiais metais. Filialuose vartotojai apsilankė 51823 kartus (2015 m. - 49068), t.y. 2755 kartais daugiau nei 2015-aisiais. Ataskaitiniais metais, kaip ir 2015 m., bibliotekų sistemoje bendras lankomumas buvo 20, viešojoje bibliotekoje - 18 (2015 m. – 18), filialuose - 22 (2015 m. – 21).

Dokumentų išduotis

2016 m. vartotojams iš viso išduota 120218 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: į namus – 95710 fiz. vnt., vietoje – 24508 fiz. vnt. Viešojoje bibliotekoje - 36690 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: į namus - 26590 fiz. vnt., vietoje – 10100 fiz. vnt. Filialuose išduota 83528 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: į namus – 69120 fiz. vnt., vietoje - 14408 fiz. vnt.

2016 m. bibliotekų sistemoje dokumentų išduotis padidėjo 7904 fiz. vnt. Iš jų: į namus – 6936 fiz. vnt., vietoje – 968 fiz. vnt. Viešojoje bibliotekoje dokumentų skolinimas išaugo 346 fiz. vnt. Dokumentų išdavimas į namus padidėjo 1274 fiz. vnt., tačiau naudojimas vietoje sumažėjo iki 928 fiz. vnt. Filialuose, 2016-uosius lyginant su praėjusiais metais, dokumentų išdavimas padidėjo 7558 fiz. vnt. (į namus > 5662 fiz. vnt., vietoje >1896 fiz. vnt.) (žr. lentelę Nr. 4).

Lentelė Nr.4. Dokumentų išduotis

	Išduotis į namus fiz. vnt.		Išduotis vietoje fiz. vnt.		Iš viso fiz. vnt.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Viešoji biblioteka	26590	25316	10100	11028	36690	36344
Filialai	69120	63458	14408	12512	83528	75970
Sistema	95710	88774	24508	23540	120218	112314

2016 m. vartotojai pagal dokumentų rūšis pasiskolino iš bibliotekų fondų knygų ir brošiūrų 3081 fiz. vnt. daugiau nei praėjusiais metais. Iš jų: viešojoje bibliotekoje 361 fiz. vnt., filialuose – 2720 fiz. vnt. Periodinių leidinių - 3517 fiz. vnt. daugiau nei 2015-aisiais. Iš jų: viešojoje bibliotekoje > 269 fiz. vnt., filialuose > 3248 fiz. vnt. Kitų leidinių - 1306 fiz. vnt. daugiau nei praėjusiais metais. (žr. lentelę Nr. 5).

Lentelė Nr.5. Išduotis pagal dokumentų rūšis

	Knygos ir brošiūros fiz. vnt.		Periodika fiz. vnt.		Kiti leidiniai fiz. vnt.		Iš viso fiz. vnt.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Viešoji biblioteka	19375	19014	15313	15044	2002	2286	36690	36344
Iš viso filialuose	41049	38329	40855	37607	1624	34	83528	75970
Sistema	60424	57343	56168	52651	3626	2320	120218	112314

Kalendoriniais metais, vartotojai paskolino 55879 fiz. vnt. grožinės literatūros. Iš jų: 17345 fiz. vnt. viešojoje bibliotekoje ir 38534 fiz. vnt. filialuose. Šakinės literatūros - 64339 fiz. vnt. Iš jų: 19345 fiz. vnt. viešojoje bibliotekoje ir 44992 fiz. vnt. filialuose (žr. lentelę Nr. 6).

Lentelė Nr.6. Išduotis mokslo šakomis

	Grožinė literatūra fiz. vnt.		Šakinė literatūra fiz. vnt.		Iš viso fiz. vnt.	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Viešoji biblioteka	17345	17296	19345	19048	36690	36344
Iš viso filialuose	38534	36782	44992	39188	83528	75970
Sistema	55879	54078	64339	58236	120218	112314

Kalendoriniais metais dokumentų išduotis išaugo tiek viešojoje bibliotekoje, tiek jos filialuose. Bendras skaitomumo rodiklis – 31: viešojoje bibliotekoje – 27, filialuose – 36.

2016 m. skaitomiausios vartotojų knygos viešojoje bibliotekoje buvo Alvydo Šlepiko „Mano vardas Marytė“, Kalvarijos krašto padavimai ir pasakojimai, Jurgos Ivanauskaitės „Miegančių drugelių tvirtovė“, Victorio Hislop „Sala“, Lurlenės McDaniel „Angelų sodas“ ir kt. Filialuose skaitytojai dažnai skolinosi į namus: Irenos Buivydaitytės „Gyvenimo spalvas“, „Geriausią draugę“; Ginos Viliūnės „Magdalę, smuklės mergą“, Liucindos Riley „Septynias seseris. Majos istorijas“, Sandros Brown „Dugną“, Justino Žilinsko „KGB vaikus“, Jo Nesbo „Tarakonus“ ir „Vidurnakčio saulę“ bei kitas.

2016 m. skaitomiausi periodiniai leidiniai viešojoje bibliotekoje buvo: Lietuvos rytas, Lietuvos žinios, Vakaro žinios, Suvalkietis, Moters savaitgalis, Žmonės, Ji ir kt. Filialuose populiariausi: Lietuvos rytas, Šeiminkė, Žmonės, Gyvenimiškos istorijos, Namie ir sode, Edita, Pasidarysiu pats, Mįslės ir faktai, Močiutės žolelės ir kt.

Prieiga ir sąlygos

Vadovaujantis Kalvarijos savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. T-101 „Dėl Kalvarijos savivaldybės biudžetinių kultūros ir sporto įstaigų darbo laiko suderinimo“:

- Bibliotekos administracija dirba pirmadieniais-penktadieniais nuo 8 val. Darbą baigia pirmadieniais-ketvirtadieniais 17 val., penktadieniais – 15 val. 45 min. Pietų pertrauka nuo 12 val. 00 min. iki 12 val. 45 min.
- Viešojoje bibliotekoje skaitytojai aptarnaujami pirmadieniais-penktadieniais nuo 10 val. iki 18 val., šeštadieniais nuo 9 val. iki 16.30 val.
- Filialų darbuotojai dirba 5 dienas per savaitę. Darbą pradeda 9 val. baigia 18 val. Pirmadieniais-penktadieniais dirba Aistiškių, Jungėnų, Menkupių (poilsio dienos – šeštadienis-sekmadienis). Antradieniais-šeštadieniais - Akmenynų, Brukų, Liubavo, Radiškės, Salaperaugio, Sangrūdų bibliotekos (poilsio dienos – sekmadienis, pirmadienis).

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka skaitytojus aptarnavo 289 darbo dienas (toliau – d.d.) ir 2312 darbo valandų, Aistiškių filialas – 183 d. d., 1463,15 val. Akmenynų filialas - 227, d. d., 1354 val., Brukų filialas - 218 d. d., 1304 val., Jungėnų filialas - 232 d. d., 1850 val., Jusevičių filialas - 185 d. d., 1473,30 val., Liubavo filialas - 218 d. d., 1305 val., Menkupių filialas - 225 d. d., 894 val., Mockų filialas - 48 d. d., 192 val., Radiškės filialas - 235 d. d., 1494,15 val., Salaperaugio filialas - 230 d. d., 916 val., Sangrūdų filialas – 222 d. d., 1768,45 val.

2016 m. bibliotekų sistemoje bendras (įskaitant ir kompiuterizuotas darbo vietas) darbo vietų skaičius buvo 127 (2015 m. – 125). Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius nekito – 70. Iš jų: vartotojams – 50, darbuotojams – 20. Viešojoje bibliotekoje – 25 kompiuterizuotos darbo vietos. Iš jų: vartotojams – 16, darbuotojams – 9. Filialuose – 45 kompiuterizuotos darbo vietos. Iš jų: vartotojams – 34, darbuotojams – 11.

TBA

2016 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vienas skaitytojas pasinaudojo tarpbibliotekiniu skolinimu šalies viduje. Iš Kauno apskrities viešosios bibliotekos jam atsiųsta 3 dokumentų kopijos.

Renginiai

2016-ieji buvo paskelbti **Bibliotekų metais**. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, atsižvelgdama į savo galimybes, prisidėjo prie Bibliotekų metų minėjimo plano įgyvendinimo, organizuodama įvairias veiklas, pristatydama ir supažindindama krašto bendruomenę su teikiamomis paslaugomis, skatindama skaitymą bei formuodama teigiamą požiūrį į jį. Ataskaitiniais metais suorganizuoti **562 renginiai** (2015 m. – 500). Iš jų: 70 kompleksinių (2015 m. – 106), 272 žodiniai (2015 m. – 184), 220 vaizdinių (2015 m. – 210). Juose apsilankė **5768 vartotojai** (2015 m. – 4624). Tai sudarė 8 proc. visų bibliotekos lankytojų (2015 m. – 7 %).

Lentelė Nr.7. Renginiai. Renginių lankytojų skaičius.

	Kalvarijos SVB		Filialuose		Viso sistemoje	
	2015 m.	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.	2016 m.
Kompleksiniai. Iš jų:	78	26	28	44	106	70
- Suaugusiems	68	13	16	24	84	37
- Vaikams	10	13	12	20	22	33
Žodiniai. Iš jų:	59	134	125	138	184	272
- Suaugusiems	51	130	55	63	106	193
- Vaikams	8	4	70	75	78	79
Vaizdiniai. Iš jų:		64	149	156	210	220
- Suaugusiems	31	22	106	106	137	128
- Vaikams	30	42	43	50	73	92
Renginių skaičius	198	224	302	338	500	562
Renginių lankytojų skaičius	2580	3345	2044	2423	4624	5768

Renginiai suaugusiems vartotojams viešojoje bibliotekoje Susitikimai

Susitikimo su dailininke, dizainere, dailės pedagoge, rašytoja ir poete, Lietuvos rašytojų sąjungos nare Violeta Židonyte metu, atidaryta jos naujausių akvarelės darbų paroda „...Tarp minties ir spalvos...“. Parodos autorė apžvelgė kūrybinį kelią, pristatė savo literatūrinius darbus – romanus „Vasara eina per greitai“, „Ateik ir pasilik“, „Visada su tavim“, „Liepų medaus nebus“. Juose atiduodama duoklė lietuviškumui, patriotiškumui – bandoma parodyti Lietuvą, kaip postsovietinį kraštą čia gyvenusių to laikmečio liudininkų ir šių dienų užsieniečių akimis. Poetė yra parašiusi ir išleidusi knygeles vaikams: „Pakalbėk su lietučiu“, „Keliauja spindinti žiema“, „Geriausia gyventi miške“, „Abėcėlė – mano draugė“ ir kt.

Violeta Židonytė parodos „...Tarp minties ir spalvos...“ metu

Kovo 24 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su žurnalistu, LR Ministro Pirmininko padėjėju **Viliumi Kavaliausku**. Jo metu svečias pristatė enciklopedinį žinyną „Lietuvos karžygiai. Vyties kryžiaus kavalieriai (1918-1940)“ (7 tomai) ir kitas savo knygas (Vilius Kavaliauskas išleidęs net 23 leidinius). Renginyje autorius pasakojo apie 1919-1920 metų Nepriklausomybės kovų Kalvarijos, Liubavo, Sangrūdės valsčiuose gimusius, gyvenusius Vyčio Kryžiaus kavalierius ir savanorius. Prisiminė 1918 m. Vasario 16 dienos Nepriklausomybės Akto signatarą Petrą Klimą. Vilius Kavaliauskas pabrėžė svarbų šių Kalvarijos krašto žmonių indėlį Lietuvos valstybei.

Knygos „Mūsų kūrybos keliuose“ pristatymo metu

Poezijos vakaro-susitikimo „Kita gyvenimo pusė“ metu buvo pristatyta nauja **Vlado Burago** ir **Vytauto Šiaudyčio** knyga „Mūsų kūrybos keliuose“. Knygoje galima susipažinti su **Aldonos Dudonytės-Širvinskienės**, **Nijolės Jadvygos Kulnickienės**, **Aldonos Mankutės-Kursevičienės**, **Juozapo Mickevičiaus**,

Dalios Milukaitės-Buragienės ir **Algimantos Pabedinskienės** kūryba. Vakaro metu savo eiles skaitė **Vladas Buragas** ir **Algimanta Pabedinskienė**, muzikinius kūrinius atliko akordeonistų duetas

Irina ir Arūnas Šerpyčiai. Poezijos vakaro dalyviai turėjo galimybę pasigrožėti bibliotekos sienas puošusia **Algimantos Pabedinskienės** asmeninių fotografijų paroda „Kita gyvenimo pusė“. Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos pirmininkas Vladas Buragas Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai padovanojo savo kūrybos knygas: „Po kipariso ženklų“, „Mūsų gyvenimo keliuose“, „Vilties brasta“.

K. Marčiulyno knygos pristatymo metu

Spalio 11 d. susitikimo su aktoriumi, režisieriumi, žurnalistu **Kęstučiu Marčiulynu** (budistų vienuoliu Bo Haeng) metu buvo pristatyta autoriaus knyga „Laiškai iš Drakono kalnų“. Jau daugiau kaip 16 metų jis praktikuoja įvairiuose Pietų Korėjos vienuolynuose, siekdamas atsakyti į klausimą „Kas aš esu?“. K. Marčiulyno dvasinės patirties ir išgyvenimų knyga „Laiškai iš Drakono kalnų“ jau išleista trečią kartą, papildyta naujais laiškais. Ši knyga – dvasinė mokykla ieškantiems savojo kelio, depresuojantiems, pavargusiems nuo kasdienybės.

Rašytoja Irena Buivydaite susitikimo metu

Gruodžio 13 d. bibliotekoje viešėjo rašytoja **Irena Buivydaite**. Susirinkusieji turėjo galimybę išsamiau susipažinti su autorės kūryba, išleistomis knygomis. Ypatingas dėmesys skirtas naujausiam romanui „Nebaigta kalnų sakmė“. Rašytoja skaitė ištraukas iš kūrinių, bendravo su skaitytojais

Lapkričio 10 d. savo dešimtąją poezijos

knygą „Meilės subrandinti“ pristatė poetas **Jonas Endrijaitis**.

Popietės „Didžioji meno dvasia“ akimirkos

Popietės

Didelio lankytojų dėmesio sulaukė bibliotekoje vykę renginiai: muzikinė-literatūrinė popietė „Didžioji meno dvasia“, skirta kompozitoriui ir dailininkui Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui ir „Karlagas‘15“,

kurioje pristatyta ekspedicija į Lietuvių tremties ir įkalinimo vietas Kazachstano stepėse (dalyvavo politologas **Laurynas Kasčiūnas**, LR Seimo narys **Paulius Saudargas**, **Eglė Švabienė**, „Sūduvos gido“ leidėjas **Vaidas Šalaševičius**).

Literatūrinė-muzikinė popietė „Skaityti ar neskaityti? – štai klausimas“ buvo skirta ne tik anglų rašytojo, poeto ir dramaturgo **Viljamo Šekspyro 400-osioms** mirties metinėms atminti, bet ir Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų geriausiems skaitytojams pagerbti.

Nominantams: Aktyviausias knygnešys, Bendruomeniškiausias skaitytojas, Bibliotekos bičiulis, E-senjoras, Jauniausias skaitytojas, Skaitanti šeima, Vyriausias skaitytojas, Aktyviausias lankytojas, Metų skaitytojas (suaugusiųjų ir vaikų tarpe) - knygas dovanavo Lietuvos Respublikos Seimo nariai, politikai, verslininkai. Renginio metu Nijolė Skroblienė skaitė sonetus bei monologus, parengtus pagal Viljamo Šekspyro kūrybą, muzikinį foną sukūrė muzikos mokytojas Edmantas Rėkus.

Geriausi metų bibliotekos skaitytojai

Parodos

Literatūrinės parodos 2016 m. tradiciškai buvo skirtos rašytojų, žymių žmonių jubiliejams paminėti, tai: „Etnografei Marijai Gimbutienei – 95“, „Jeigu nori būti laimingas, laimę nešk kitiems“, skirta V. Marčėno 95-osioms metinėms paminėti, „Žurnalistas, LR Ministro Pirmininko padėjėjas Vilius Kavaliauskas“ ir kt. Literatūrinė paroda „Metų knygų rinkimai“, supažindino lankytojus su geriausiomis lietuvių autorių knygomis ir skatino balsuoti už jiems labiausiai patikusią. Buvo nuolat atnaujinama „Naujų knygų“ paroda, kurioje eksponuojama į fondus gaunama literatūra. O knygų gurmanai su nekantrumu laukė vyresn. bibliotekininkės Romutės Pranskevičienės organizuotų naujų knygų pristatymų, kiekvieną kartą vos biblioteką pasiekė naujų leidinių siunta.

Lankytojai mielai lankėsi bibliotekos organizuojamose įvairių kūrėjų parodose. Balandžio 25 dieną bibliotekoje buvo atidaryta **Kornelijos Baldauskienės** tapybos darbų paroda „Žydėjimas...“, rugpjūčio 12 d. - **Olgos Biskienės** ir **Rimos Biskytės** siuvinėtų paveikslų paroda „Spalvotos laisvalaikio valandos“. Spalio 26 dieną atidaryta tapybos darbų paroda „Šviesos faktorius“ - tai bendro jaunųjų menininkų iš Lietuvos ir Lenkijos plenero rezultatas. Tapybos darbus pristatė Vilniaus dailės akademijos studentės **Dangė Dumbrevičiūtė** ir **Sigita Budraitytė**. Apie Druskininkuose vykusį tarptautinį plenerą kalbėjo dėstytoja, plenero kuratorė docentė **Živilė Jasutytė**. Šiame plenere dalyvavo dešimt studentų iš Vilniaus dailės akademijos ir Lodzės technologijų universiteto.

Gruodžio 9 d. bibliotekoje vyko **Jono Glavecko** tapybos darbų parodos atidarymas. Parodoje eksponuojami grafikos darbai, kurių didžiąją dalį sudaro lietuvių rašytojų portretai: Martyno Mažvydo, Kristijono Donelaičio, Jono Biliūno, Jono Mačiulio-Maironio, Marijos Pečkauskaitės – Šatrijos Raganos, Vinco Mykoliaičio Putino, Balio Sruogos, Mariaus Katiliškio, Justino Marcinkevičiaus, Jurgio Kunčino.

Parodos autorius Jonas Glaveckas

2016 m. lankytojai turėjo galimybę susipažinti su įvairių įstaigų ir organizacijų pristatomomis parodomis. Kovo mėnesį Sangrūdės gimnazijos moksleiviai pristatė savo kūrybos darbus. Švietimo įstaigų moksleivių darbų parodoje „Sidabro vainikėlis“ buvo eksponuojami Kalvarijos savivaldybės mokyklų moksleivių rankdarbiai. Rugsėjo mėnesį kalvarijiečiai galėjo lankyti Kalvarijos socialinės globos namų gyventojų foto darbų parodą „Vasaros akimirkos“. Metams baigiantis, gruodžio 1 d., pradėjo veikti Kalvarijos savivaldybės neįgaliųjų draugijos narių darbų paroda.

Didelio lankytojų dėmesio sulaukė bibliotekos organizuotos knygų mugės. Pirmoji vyko rugsėjo 10 d. Kalvarijos krašto šventės „Šypsauti savo kraštui“ metu. Antroji - „Šventinė knygų mugė“ surengta gruodžio 13 d. Abiejų renginių metu kalvarijiečiai turėjo galimybę susitikti ir bendrauti su įvairių Lietuvos leidyklų atstovais, rašytojais, meno kūrėjais.

Šventinės mugės akimirkos

Filmų peržiūros

Tęsdama projektą „Auksinis laureatų ruduo“, Kauno apskrities viešoji biblioteka sudarė galimybę Kalvarijos gyventojams susipažinti su dviejų gerai žinomų rašytojų biografijomis. Tai: Renata Šerelyte ir Jolita Skablauskaitė. Lapkričio 23 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko režisierės **Agnės Marcinkevičiūtės** dokumentinio filmo „Sapno siūlas“ ir „Vienatvės gaudesys“ peržiūra. Balandžio 28 dieną, biblioteka, prisijungdama prie Britų tarybos iniciatyvos „Šekspyras gyvas bibliotekose“, skirtos žymaus anglų poeto ir dramaturgo Viljamo Šekspyro 400-osioms mirties metinėms paminėti, surengė filmo „Romeo ir Džuljeta“ (rež. Carlo Carlei) peržiūrą.

2016 m. bibliotekoje vyko įvairūs susitikimai, pokalbiai su Lietuvos Respublikos kultūros ir Krašto apsaugos ministerijos, savivaldybės darbuotojais, lankėsi įvairių politinių partijų atstovai, seimo nariai.

Nors įvairiose akcijose biblioteka dalyvavo kiekvienais metais, 2016 ieji – Bibliotekų metai - paskatino dalyvauti dar aktyviau. Paminėtinos - „Taikos glėby“ (skirta Tarptautinei vaikų gynimo dienai), „Šekspyras gyvas“, „Atmintis gyva, nes liudija“, „Vasara su knyga“, „Knygų Kalėdos“, „Perskaičiau knygą - dovanuju bibliotekai“ (Jungėnų filiale) ir daugelis kitų.

Renginiai suaugusiems vartotojams filialuose

Renginiai filialuose, kaip ir viešojoje bibliotekoje - neatsiejama veiklos dalis. Atsižvelgiant į Bibliotekų metų minėjimo planą, jais buvo siekiama skatinti skaitymą, populiarinti knygą, formuoti bibliotekos įvaizdį, ugdyti bendruomeniškumą.

Diskusijoje „Biblioteka ir bendruomenė – bendri tikslai“ **Aistiškių** filiale kalbėta, kaip sudominti ir įtraukti jaunus žmones į bendruomeninę veiklą, vaikus skatinti pamilti knygą ir skaitymą. Susirinkusieji buvo supažindinti su bibliotekos ir bendruomenės nuveiktais darbais.

Bibliografinė valandėlė **Akmenynų** filiale „Biblioteka – vartotojams“, skirta suaugusiems bibliotekos vartotojams. Jos metu buvo kalbama, apie teikiamas paslaugas, jų naudą ir trūkumus, pristatyta numatomi renginiai, skirti Bibliotekų metams pažymėti. Nauji vartotojai supažindinti su fondų išdėstymu ir leidinių paieška juose. Jie išsakė savo nuomonę, pageidavimus bibliotekos veiklos klausimais. Didelio susidomėjamo sulaukė Moterų klubo „Šelmenta“ rankdarbių paroda „Laiko dingstančio rankose, pėdsakai“.

Brukų filialo organizuotų popiečių gausa kvietė lankytojus prisiminti krašto tradicijas,

paminėti rašytojų jubiliejus, prisiliesti prie knygos ar, tiesiog, pabūti kartu, kaip pvz., popietės „Išlydime žiemą ir pasitinkame pavasarį linksmai“ metu. Buvo švenčiamos Užgavėnės – linksma, nuotaikinga, triukšminga žiemos palydų šventė. Popietė „O mylima motina, laime širdin atsigrėžus“, buvo skirta Motinos dienai paminėti. Kad biblioteka atrodytų puošniai, pasirūpino dešimtokai ir jų mokytoja. Džiugiai nusiteikę moksleiviai dovanavo savo mamytėms pačius gražiausius pasirodymus.

Šekspyro sonetus skaito Brukų kaimo bibliotekos aktyviausia skaitytoja Joana Žakelienė

Garsiujų „Hamletas“, „Romeo ir Džiuljeta“, „Makbeto“, „Karaliaus Lyro“ ir kitų kūrinių autoriaus dvasia trumpam nusileido ir Brukų bibliotekoje. Paminėdama Viljamo Šekspyro 400-ąsias gimimo metines, biblioteka organizavo popietę „Žinau juoda lyg pragaras esi, bet man atrodo tu žvaigždė esi“, kurios metu buvo pristatyta autoriaus biografija, skambėjo kūrėjo eilės apie laiką, meilę, draugystę, buvo dalijamasi mintimis apie rašytojo kūrybą. O štai balandžio 29 dieną į biblioteką rinkosi skaitytojai, mėgstantys lietuvių autorių knygas. Popietės „Knyga, apie kurią norėčiau papasakoti“ metu buvo aptariama Apolinaro Čepulio romanai „Likimo upė“. Popietės „Knyga apie kurią norėčiau papasakoti“, skirta akcijai „Vasara su knyga“, paskatino prisiminti skaitytas ir labiausiai patikusias knygas, pasidžiaugti mėgstamu autoriumi, jį pristatyti ir rekomenduoti atvykusiems į renginį. Popietės „Ačiū už draugystę su knyga“ metu apžvelgti nuveikti metų darbai, padėkota ištikimiesiems bibliotekos bičiuliams už bendravimą ir pakviesta neužmiršti kelio į biblioteką ir 2017-aisiais.

Jungėnų filialas savo skaitytojus pakvietė į susitikimą su kraštiečiu Vincentu Svitojumi. Buvo pristatyta jo knyga „Kas dainose neišdainuota: nuo Jungėnų iki „Gegužio žiedų““. Renginio metu, buvo skaitomos ištraukos iš knygos, autorius pasakojo linksmas istorijas, kurios nutiko per visus jo koncertavimo metus, prisiminė sunkią kapelos kūrimosi pradžią. Bibliotekų metai palydėti renginiu „Mes esame, nes esate jūs“: buvo pagerbti Jungėnų filialo aktyviausi bičiuliai, skaitytojai, knygnešiai.

Didelį būrį bendruomenės subūrė popietė **Jusevičių** filiale „Biblioteka. Aš. Bibliotekų metai“. Bibliotekininkė pasakojo apie biblioteką, jos veiklą, citavo skaitytojų atsiliepimus. Kasmetinė kraštiečių šventė „Po tėviškės dangum“ organizuota kartu su kaimo bendruomene ir su kultūros darbo organizatore – gražus bendradarbiavimo pavyzdys. Buvo pagerbti bibliotekos geriausiai skaitytojai, seniausieji kaimo gyventojai.

Susipažinti su lietuvių rašytojų kūriniais galima įvairiomis formomis. Įdomi pažintis su Balio Sruogos kūryba vyko ataskaitiniais metais **Jusevičių** filiale. Pagal jo komediją „Apgaulė“ Jungėnų kaimo mėgėjų teatras suvaidino spektaklį „Meilė su pipirais“. Popietė buvo skirta Tarptautinei moters dienai ir B. Sruogos 120-osioms gimimo metinėms paminėti.

Popietės „Biblioteka. Aš. Bibliotekų metai“ metu

Popietės „Būti ar nebūti?“ metu, **Liubavo** filiale skaitytojai turėjo galimybę pakalbėti apie anglų rašytojo, poeto ir dramaturgo Viljamo Šekspyro gyvenimą, aptarti jo kūrinius. Sonetus skaitė Liubavo J. Montvilos pagrindinės mokyklos moksleiviai, ištikimiausi bibliotekos lankytojai. Renginio pabaigoje pristatyta literatūrinė paroda, atspindinti dramaturgo gyvenimą ir kūrybą.

Radiškės filiale didžiausio lankytojų susidomėjimo sulaukė keturios rankdarbių parodos. Tai: „Rankdarbių mozaika“, „Darbščios mano rankelės“, „Kas žodžiais neišsakyta“ ir „Žiemos fantazija“. Visos jos suorganizuotos bendradarbiaujant su Kalvarijos globos ir užimtumo centru. Parodose buvo eksponuojami darbai, kuriuos pagamino šios įstaigos lankytojai.

-oji nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė, kurios šūkis „Stiprios bibliotekos – stipri visuomenė“ prasidėjo pokalbiu bibliotekoje „Biblioteka – informacijos ir kultūros skleidėja“. Jo metu bibliotekos lankytojai buvo supažindinami su bibliotekos teikiamomis paslaugomis. Veikė foto paroda „Akimirkos...“. Minint Viljamo Šekspyro 400-ąsias mirties metines buvo surengta popietė „Viljamo Šekspyro kūrybinis palikimas“, kurios metu buvo klausomasi įgarsintų rašytojo kūrinių.

Salaperaugio filiale, kaip ir daugelyje kitų, buvo prisiminta Viljamas Šekspyras (parodapristatymas „Šekspyras gyvas mūsų atmintyje“). Įvairių popiečių metu paruošti informaciniai plakatai, skirti Bibliotekų metams ir reikšmingesnėms filialo veiklos akimirkoms prisiminti

Džiugu, kad bibliotekos erdvė skatina kurti, bendrauti, dalintis. Gruodžio 15 d. Sangrūdos lankytojos vienos iš kitų mokėsi kurti papuošimus Kalėdų eglutei. Idėją gaminti „burbulus“ pasiūlė Senjorų klubo narės Danutė-Teresė Burinskienė ir Ona Trečiokienė. Čia pat gimę nuostabūs dirbiniai papuošė bibliotekos eglutę, kuri 2016 metais džiugino savo originalumu.

2016 m. filialuose parengta daug literatūrinių parodų. Keletas iš jų: „Prisiminkime laisvės kovas“, skirta dvidešimt penktosioms sausio 13-osios įvykių metinėms paminėti (Aistiškių filialas), „Ėjai, ėjai dievų takais“, skirta rašytojo Balio Sruogos 120-osioms gimimo metinėms paminėti, „Kur knygnešių išvaikščioti takai, ten atminty išsaugoti vardai“, skirta knygnešių dienai paminėti, „Jis gimė poetu“, skirta poeto Marcelijaus Martinaičio 80-osioms gimimo metinėms paminėti, „Laiko vingis literatūros istorijai“, skirta rašytojo Juozo Apučio 80-osioms gimimo metinėms paminėti, „Jurgos Ivanauskaitės siužetai – tylėjimas, kūryba, meilė“, skirta rašytojos 55-osioms gimimo metinėms paminėti (Brukų filialas), „Poeto gyvenimo kelias: meilė ir saulėlydžio gurdiniai“, skirta poeto Vacio Reimerio 95-osioms gimimo metinėms paminėti (Jusevičių filialas); „Tragiškos lemties poetas“ - Vytauto Mačernio 95-osioms gimimo metinėms paminėti (Liubavo filialas): „Jie mums kūrė Laisvę“ – paroda skirta prisiminti įvykius Lietuvoje, kurie mūsų šaliai atnešė laisvę, „Kazys Grinius – politikas, visuomenės ir kultūros veikėjas, knygnešys“, skirta Kazio Griniaus 150-osios gimimo metinės paminėti, „Europos vidury“, skirta Europos dienai paminėti (Radiškės filialas).

Bibliotekos įvaizdžio formavimas

Formuojamas teigiamas bibliotekos įvaizdis, skatina vartotojų pasitikėjimą ir pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis. 2016 m. apie Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų svarbiausius įvykius, renginius ir kitą veiklą išspausdinti 29 straipsniai: vietinėje spaudoje paskelbti 24 (laikraščiuose: „Suvalkietis“ - 22, „Sūduvos gidas“ - 2), respublikinėje - 5 (žurnale „Tarp knygų“ - 1, laikraščiuose: „Dainavos žodis“ - 1, „XXI amžius“ - 2, „Gintaro gimtinė“ - 1). Bibliotekų sistemos svarbiausi įvykiai, renginiai ir kita veikla buvo skelbiama Kalvarijos savivaldybės administracijos www.kalvarija.lt, Sūduvos regiono naujienų www.suduvogidas.lt, Regionų naujienų www.regionunaujienos.lt, Mūsų savaitės www.mususavaite.lt, krikščioniškos minties, kultūros ir visuomenės laikraščio „XXI amžius“ www.xxiamzius.lt, Kalvarijos naujienų www.kalvarijietis.lt, Santakos kaimo

www.santakoskaimas.lt internetinėse svetainėse (paskelbti 33 straipsniai), Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos interneto svetainėje www.kalvarijosvb.lt ir socialinio tinklo Facebook puslapiuose. 2016-aisiais metais viešoji biblioteka paskelbė 551 pranešimą, filialai – 222 pranešimus.

2016 m. bibliotekos renginių akimirkos užfiksuotos nuotraukose, kaupiamos ir saugomos foto albumuose, informacija platinama įvairiuose skelbimuose, lankstinukuose, kvietimuose.

Ataskaitiniais, kaip ir kiekvienais metais, tiek projektinė, tiek kitos veiklos buvo vykdomos bendradarbiaujant su įvairiais partneriais, savivaldybės švietimo, kultūros, 4-omis seniūnijomis (Akmenynų, Kalvarijos, Liubavo, Sangrūdų), nevyriausybinėmis įstaigomis, organizacijomis, pavieniais asmenimis: Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetu, Kauno apskrities viešąja biblioteka, literatų klubu „Rasa“, Marijampolės TAU ir daugeliu kitų. Biblioteka yra Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacijos, bibliotekinių draugijos narė. 2016 m. pasirašyta susitarimas dėl savanoriškos veiklos organizavimo su viešąja įstaiga „Sveikatingumo idėjos“, bendradarbiavimo sutartis dėl projekto įgyvendinimo su Vietos veiklos grupe.

Darbas su skaitytojais vaikais

2016 m. Kalvarijos savivaldybėje gyventojų vaikų iki 14 metų buvo 1898 (2015 m. – 2375).

Ataskaitiniais metais viešųjų bibliotekų sistemoje užregistruoti 994 (2015 m. – 946) vartotojai vaikai: viešojoje bibliotekoje - 295 (2015 m. – 256), filialuose – 699 (2015 m. – 690).

Skaitytojų vaikų sutelktumas 2016 m. buvo 52 %: viešojoje bibliotekoje – 32 %, filialuose – 64 %.

Kalendoriniais metais vartotojai vaikai viešųjų bibliotekų sistemoje apsilankė 30726 kartus (2015 m. – 29703). Viešojoje bibliotekoje - 7145 (2015 m. – 6863), filialuose – 23581 (2015 m. – 22840). Skaitytojų vaikų lankomumas sistemoje buvo 31, viešojoje bibliotekoje – 28, filialuose – 39.

Ataskaitiniais metais mažiesiems bibliotekų lankytojams išduota 36112 fiz. vnt. dokumentų, t.y. 1823 fiz. vnt. daugiau nei praėjusiais metais. Viešojoje bibliotekoje – 8460 fiz. vnt. (>303 fiz. vnt.), filialuose – 27652 fiz. vnt. (>1520 fiz. vnt.).

2016 m. vaikai bibliotekose dokumentus mieliau skolinasi į namus (79 %), nei skaitė vietoje (21 %) (žr. lentelę Nr. 8).

Lentelė Nr.8. Išduotis vartotojams vaikams

	Išduotis į namus fiz.vnt.		Išduotis vietoje fiz.vnt.		Iš viso	
	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.
	5842	5360	2618	2797	8460	8157
Filialai	22629	22476	5023	3656	27652	26132
Sistema	28471	27836	7641	6453	36112	34289

2016 m. viešųjų bibliotekų sistemoje pagal dokumentų rūšis knygų ir brošiūrų išduotis vartotojams vaikams sudarė 67 %, periodikos – 24 %, kiti leidiniai – 9 %. Lyginant su praėjusiais metais, šių leidinių skolinimas į namus bibliotekų sistemoje padidėjo 1513 fiz. vnt. (žr. lentelę Nr. 9).

Lentelė Nr.9. Išduotis pagal dokumentų rūšis

	Knygos ir brošiūros fiz.vnt.		Periodika fiz.vnt.		Kiti leidiniai fiz.vnt.	
	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.
Viešoji biblioteka	3928	3749	2559	2179	1973	2229
Iš viso filialuose	20280	18946	5938	7152	1434	34
Sistemoje	24208	22695	8497	9331	3407	2263

Ataskaitiniais metais jaunesiems skaitytojams buvo išduota 8497 fiz. vnt. periodikos. Tai 834 egzemplioriais mažiau nei pernai. Kaimo bibliotekose pastebimas ženklus kitų dokumentų išduoties padidėjimas. Einamaisiais metais jų buvo išduota 1400 fiz. vnt. daugiau nei 2015-aisiais. Tikėtina, kad tokį padidėjimą lėmė naujai gautų DVD ir įvairių stalo žaidimų gavimas į kaimo bibliotekų dokumentų fondus. Tačiau periodinių leidinių kalendoriniais metais mažiesiems filialų skaitytojams išduota 1214 fiz. vnt. mažiau. Tai galėjo įtakoti nedidelis gaunamų periodinių leidinių kiekis. Vidutiniškai viename filiale per metus gaunama iki 3 žurnalų pavadinimų.

2016 m. viešųjų bibliotekų sistemoje vartotojams vaikams išduotis pagal mokslo šakas pasiskirstė sekančiai: grožinė literatūra sudarė 66 % (viešojoje bibliotekoje – 53 %, filialuose - 70 %), šakinė – 34 % (viešojoje bibliotekoje – 47 %, filialuose - 30 %) (žr. lentelę Nr. 10).

Lentelė Nr.10. Išduotis vartotojams vaikams pagal mokslo šakas

	Grožinė literatūra fiz.vnt.		Šakinė literatūra fiz.vnt.	
	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.
Viešoji biblioteka	4451	4644	4009	3513
Iš viso filialuose	19350	18758	8302	7374
Sistemoje	23801	23402	12311	10887

Lyginant dokumentų išduotį su praėjusiais metais pagal mokslo šakas, grožinės literatūros skolinimas į namus padidėjo 399 fiz. vnt., šakinės - 1424 fiz. vnt.

Renginiai vaikams viešojoje bibliotekoje

Pagrindinės renginių formos: literatūrinės ir rankdarbių parodos, garsiniai skaitymai, edukaciniai užsiėmimai, susitikimai su rašytojais bei autorių kūrybos pristatymai ir kt. Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemoje vaikams surengti 204 renginiai (2015 m. –173). Iš jų: 33 kompleksiniai (2015 m. – 22); 79 žodiniai (2015 m. – 78); 92 vaizdiniai (2015 m. – 137) (žr. lentelę Nr. 7).

Knygų pristatymai, susitikimai

Žaismingai ir linksmi pristatyta Marijampolės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos apsaugos inspektorės Ilonos Barauskienės knyga „Meškiuko Jorio nuotykių“. Tai puiki prevencinė priemonė priešgaisrine tematika, pateikta vaikams suprantama kalba, kaip ugdyti saugų mažųjų elgesį su ugnimi, ką daryti, kad toks elgesys lengvai ir tarsi savaime taptų įpročiu. Knygelė iliustruota nuotaikingais, linksmiais bei pamokančiais piešinėliais. Susitikimo metu leidinio autorė ir sumanytoja pasakojo mažiesiems skaitytojams, kaip gimė ši knygelė ir ko galima pasimokyti iš jos šaunių personažų.

Susitikimų metu

2016 m. vaikai susitiko su rašytoja **Evelina Daciūte** popietėje „Žaisime, kalbėsime, skaitysime!“. Jos metu autorė pristatė savo knygeles „Meškių istorijos“. Metams baigiantis mažieji skaitytojai buvo pakviesti į stebuklingas kūrybines fejų dirbtuves, kuriose jie spalvino, kirpo ir klijavė kvepiančią fejų pievą. **Edita Leivėdė** edukacinius užsiėmimus ir pristatė naują savo kūrybos knygą „Miglų slėnio fejų burtai“.

Garsiniai skaitymai, akcijos („Vasara su knyga“ ir kt.)

Skaitymas – tai būdas bendrauti, suprasti pasaulį ir save. Iš knygų sužinome, kaip gyvena kiti, apie ką mąsto, kokių turi idėjų, koks jų požiūris į gyvenimą, kaip bendrauja. 2016 m. Vaikų skaitytojų abonemente buvo organizuoti garsiniai skaitymai (akcija „Vasara su knyga“): „Aš jau skaitau“ (valandėlė, skirta pirmos klasės mokiniams), „Ateik ir atsivesk draugą“ (ištraukos iš knygos „Atjunk“), „Lietuvių rašytojai – vaikams“ (skaitytos Jeronimo Lauciaus ir Selemono Paltanavičiaus knygelės), „Mano pirmoji pasaka“.

Tarptautinės vaikų gynimo dienos proga mažieji bibliotekos skaitytojai prisijungė prie viso pasaulio žmonės suvienyti siekiančios iniciatyvos „Taikos glėbys“, kurios tikslas - atkreipti visuomenės dėmesį į kylančią karo grėsmę ir asmenine iniciatyva rodyti pavyzdį, kad galima sugyventi taikiai nepaisant skirtingos rasės, įsitikinimų, papročių, religijos ir t.t. Šia proga, birželio 1 d. į popietę sugužėjo ne tik vaikai, bet ir jų tėveliai. Jie visi spalvotomis kreidelėmis ant asfalto piešė nuotaingas, gražias taikos akimirkas (52 piešiniai). Popietės metu sklandė puiki nuotaika, skambėjo linksmi vaikų balsai.

Birželio 1-osios nuotaikingos, gražios taikos akimirkas

Edukaciniai užsiėmimai vaikams su dailininke Sigute Ach

Džiugius prisiminimus ir didžiulį įspūdį paliko leidyklos „Nieko rimto“ pristatymas ir edukaciniai užsiėmimai vaikams su dailininke **Sigute Ach**. Ji aiškino, kaip iš atskirų žodžių galima sudaryti sakinius. Renginio metu vaikai sužinojo, kaip rankiniu būdu spausdinamos ir gaminamos knygos. Vėliau mažieji patys pasigamino po knygelę ir gavo dailininkės autografą.

Parodos

2016 m. bibliotekoje buvo ruošiamos literatūrinės parodos, supažindinančios vaikus su užsienio, lietuvių rašytojų gyvenimu, kūryba, žymiaisiais tautodailininkais, vertėjais, knygų iliustruotojais, lietuvių ir įvairių šalių pasakomis, naujai gautomis knygomis. Keletas iš jų - rašytojų jubiliejams paminėti: „Eime į gamtą“, skirta lietuvių gamtininko, aplinkosaugininko, rašytojo, fotografo Selemono Paltanavičiaus 60-osioms gimimo metinėms, „Vaizduotė moka piešti“, lietuvių dailininko Rimvydo Kepežinsko 60-osioms gimimo metinėms, „Linksmos pasakaitės“, lietuvių rašytojo ir vertėjo Viktoro Miliūno 100-osioms gimimo metinėms, „Tautos dvasios gaivintojai“, skirta Knygnešio dienai, „Pasek man pasaką“, lietuvių rašytojo Jeronimo Lauciaus 70-osioms gimimo metinėms, „Albina Makūnaitė - dailininkė, grafikė, knygų iliustruotoja“, „Europa iš arti“, Europos diena paminėti, „Knyga tai būdas dalintis“, lietuvių rašytojo, vertėjo Antano Vaičiuliaičio 110-osioms gimimo metinėms paminėti ir daug kitų. Bibliotekų metams paminėti, parengta skaitytojų vaikų piešinių paroda „Mano biblioteka“ ir iš Viljamo Šekspyro kūrinių citatų paroda „Kas buvo Šekspyras?“. Vaikų abonemente 2016 m. taip pat buvo organizuojamos jaunųjų bibliotekos lankytojų dailės ir rankdarbių parodos (Mindaugo Lietuvininko „Plastelinukai“, Kamilės Kravčenkaitės „Molinukai“, Justino Dereškevičiaus „Spalvoti molinukai“, Rugilės Akelytės bei Živilės Zdanytės piešiniai).

Siekiant pritraukti į biblioteką kuo daugiau mažųjų vartotojų, Vaikų skaitytojų abonemente ieškoma naujų darbo formų. 2016 m. didelį pasisekimą turėjo organizuotas žaidimas „Žaidžiame teatrą“, kurio metu vaikai patys dalyvavo mini vaidinimuose „Senelis ir ožka“, „Kaip šuo sau draugo ieškojo“, „Bėkim žvėris pažiūrėti“ ir „Kiškis ir lapė“. O animacinių filmukų peržiūros,

vaikų atostogų metu, į biblioteką pritraukė naujų lankytojų. Spalio 18 d. vyko kūrybinės dirbtuvės „Piešimai ant akmenėlių“. Vaikai piešė guašu, flomasteriais ir aliejiniiais dažais. Nudažyti akmenėliai tapo: bitutėmis, boružėlėmis, saulytėmis, gėlytėmis, nameliais, ir kt.

Rugsėjo 10 d., mažosios knygų mugės metu, vaikai susitiko su pasakų ir mėgstamų knygų herojais. Mažieji Kalvarijos gyventojai piešė kreidelėmis su Pepe Ilgakojine, spalvino su Raudonkepuraitė, lipdė iš plastilino su Briedžiu, o su Ragana pūtė muilo burbulus, sprogdino balionus, žaidė krepšinio kamuoliais.

Renginiai vaikams filialuose

Parodos

Brukų filiale veikė vaikų piešinių parodos „Linksmieji Užgavėnių personažai“ ir „Ruduo vėl pasipuošė spalvom“; Reginos Petrauskaitės floristinių darbų paroda „Rankos dovanojančios grožį“, Gabrielės Vasikonytės tapybos darbų paroda „Ir kuždasi širdis su teptuku“. **Sangrūdų** filiale parengtoje gimnazijos moksleivių rankdarbių parodoje buvo gausu medžio drožinių, iš popieriaus pintų indų, dėžučių, dirbinių iš karoliukų, mezginių, piešinių.

Akcija „Vasara su knyga“

Aistiškių filialas organizavo literatūrinę-muzikinę popietę „Kartu su aitvarais puoškime žemę baltais gerumo žiedais“. **Akmenynų** filiale mažiesiems lankytojams skirtas renginys „Mes siūlome – mes skaitome“. Jame skirtingo amžiaus vaikai diskutavo apie įvairias perskaitytas knygeles. Išklaušę atsiliepimus, ištraukas, rekomendavo jas skaityti vieni kitiems. Akcijos metu **Radiškės** filiale vyko popietė „Knyga tavo išmaniajame“. **Sangrūdų** filialo jaunieji lankytojai įsijungė į akcijos „Vasara su knyga“ maratoną dalyvaudami paruoštame rytmetyje „Apie gamtą gamtoje“. Įsibėgėjanti vasara traukte traukė mažuosius skaitytojus į gamtą atsipūsti nuo kaitros medžių pavėsyje, tyrinėti ir pabandyti pirštukais piešti pievoje rastus augalus, pasmalsauti, ar negyvena tvenkinyje varlė Jeronimas. O kai šalia knygelė, viskas įmanoma.

Popietės „Nupiešiu taką į spalvotą vasarą“ Liubave metu

Birželio 1 dieną **Liubavo filialas** pakvietė savo mažuosius lankytojus į popietę „Nupiešiu taką į spalvotą vasarą“, skirtą akcijai „Vasara su knyga“. Pasveikinus su tarptautine Vaikų gynimo diena ir su prasidėjusiomis atostogomis, vaikai buvo pakviesti apžiūrėti literatūrinę parodą „Vasarą palydėkime su knyga“, skirtą vasaros skaitymams. Klausydami muzikos, vaikai piešė vasaros atostogų svajones, žaidė žaidimus.

Edukaciniai užsiėmimai

Vasaros atostogų metu kaimo bibliotekos organizavo edukacinius užsiėmimus, siekdamas, vaikus įtraukti į kūrybinę veiklą, ugdyti jų skaitymo, saviraiškos įgūdžius bei meninius gebėjimus.

Brukų filialas organizavo kūrybinę laboratoriją „O! Sugalvojau“. Visą vasarą vaikai galėjo piešti, klijuoti, lipdyti, kurti meninius vaizdelius, pasakojimus, juos improvizuoti, eiliuoti šmaikščius ketureilius ir kt. Buvo ir tokių, kurie tiesiog stebėjo kuriančius vaikus ir svajojo. Gera nuotaika ir nuoširdus tarpusavio bendravimas sukūrė jaukią, draugišką aplinką. Čia paleista vaikų sukurtų fantazijų paukštė žybtelėjo žaviomis spalvomis. O kūrybiniame užsiėmime „Ko moko šiuolaikinės pasakos“ vaikai klausėsi naujoviškos keistuolių teatro muzikinės pasakos „Tūkstantmečio kormis“: palygino ją su knygutėje esama senąja pasaka ir visi piešė keistą kormio svajonę.

Puoselėjant tradicijas, filialuose vyko daug edukacinių užsiėmimų, skirtų Užgavėnėms, Velykoms: „Margi margučių raštai“ (**Aistiškių** filiale užsiėmimą vedė dailininkas G. Murauskas), „Linksmasis margutis“ (**Liubavo** filiale – margintoja Rasa Baliulienė), „Mano margutis gražiausias“ (**Salaperaugio** filiale), „Margučių raštų paslaptis“ (**Sangrūdų** filiale – Angelė Bapkauskienė). O **Sangrūdų** kaimo bibliotekoje edukacinės valandėlės „Užgavėnių kaukės“ metu vaikai mokėsi gaminti Užgavėnių kaukes iš popieriaus. Filialo darbuotoja vaikus supažindino su Užgavėnių tradicijomis, pagrindiniais persirengėlių personažais, mokė dainelių. Pasipuošę pasigamintomis kaukėmis vaikai iškeliavo lankyti kaimynų ir pažįstamų.

Informacinės, bibliografinės valandėlės

2016 m. – Bibliotekų metai. Daugelis renginių buvo skirta būtent jiems. Geriau pažinti, o gal iš naujo atrasti bibliotekas, susipažinti su jų veikla bei teikiamomis paslaugomis **Sangrūdų** biblioteka pakvietė savo mažuosius skaitytojus į informacinės, bibliografinės valandėles: „Bibliotekos užkulisiai: LIBIS – patogus ir praktiškas“, „Bibliotekos užkulisiai. Aš bibliotekininkas“, „Per knygą - į svajonių pasaulį“, „Ką manai – ką per dieną veikia bibliotekininkas?“. Jų metu bibliotekininkė daug dėmesio skyrė vartotojų supažindinimui su bibliotekos teikiamomis paslaugomis, paieškos sistemomis.

Informacinės valandėlės „Susipažink - informacijos šaltinis ne vien internetas“ metu Liubavo filiale

Apie vieną iš jų LIBIS - Lietuvos integraciją bibliotekų informacijos sistemą, leidžiančią greitai sužinoti, kokioje artimiausioje bibliotekoje galime rasti ir rezervuoti mums reikalingą knygą. Vaikai ne tik susipažino ir stebėjo bibliotekininkės darbą, bet ir patys, galėjo tapti bibliotekininku ir aptarnauti skaitytojus, tvarkyti knygų lentynas, draugams patarti kokią knygą skaityti. Ši akcija neapsiribojo viena diena. Bibliotekininkais vaikai panoro pabūti visos Bibliotekų savaitės metu. Panašios informacinės valandėlės vyko: **Akmenynų** – „Ieškome, surandame, išmokstame...“; **Jusevičių** – „Pirmą kartą knygų labirintuose“ ir „Ateik, kur šnabžda šimtas paslapčių“, **Liubavo** – „Susipažink - informacijos šaltinis ne vien internetas“ ir kt. filialuose.

INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

LIBIS PĮ diegimas

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje **Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos** programinė įranga (toliau - LIBIS PĮ) buvo įdiegta 2004 m. Nuo tų pačių metų dirbama ir LIBIS Analizinės bibliografijos posistemyje, kuriama elektroninė kraštotyros duomenų bazė, kortelinės kraštotyros kartotekos atitikmuo. Kalvarijos kraštas vietinio periodinio leidinio neturi, todėl bibliografiniai įrašai į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (toliau - NBDB) neteikiami. 2016 metais sukurta ir nukopijuota iš NBDB Marijampolės regiono laikraščių „Suvalkietis“, „Sūduvos gidas“, „Marijampolės miesto laikraštis“, kitų periodinių leidinių 330 straipsnių analiziniai įrašai. Visi šie straipsniai suskaitmeninti.

2014 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje įdiegtas LIBIS Periodikos posistema, visi viešojoje bibliotekoje gaunami periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi naudojant LIBIS PĮ.

Informacinis fondas

2016 m. bibliotekų sistemos informaciniame fonde sukaupta 3584 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 965 fiz. vnt. dokumentų, filialuose – 2619 fiz. vnt. Ataskaitiniais metais šis fondas papildytas 43 egz. leidinių (*Lietuvių etnografijos enciklopediniu žodynu, Mažosios Lietuvos enciklopediniu žinyne, LR civiliniu kodeksu, LR civilinio proceso kodeksu, LR baudžiamuoju kodeksu, LR baudžiamojo proceso kodeksu, Lietuviškais-vokiškais pasikalbėjimais ir žodynėliu* ir kt.). Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 25 fiz. vnt., filialuose – 18 fiz. vnt. dokumentų.

Kalendoriniais metais didžiausią paklausą turėjo įvairūs žodynai, žinynai, enciklopedijos, LR kodeksai. Trūksta ir išaugo poreikis įvairių kalbinių žodynų: lietuvių-lenkų, lietuvių-rusų ir kt. kalbų žodynų.

Katalogų ir kartotekų sistema

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos pagrindiniai veiklos procesai: dokumentų komplektavimas, paieška, vartotojų apskaita – kompiuterizuoti. Nuo 2005 m. elektroniniame kataloge iš viso sukaupta 25488 automatizuoti įrašai. Per metus papildyta 1131 bibliografiniu įrašu. 2017 m. pradžiai filialų elektroniniame ir korteliniuose kataloguose buvo 65916 įrašų, kartotekose – 10948 įrašai.

Informacinės užklauskos

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose einamaisiais metais gauta 9755 užklauskos (2015 m. – 9144). 611 užklauskų daugiau nei 2015-aisiais. 2016-2015 metų Sistemos užklauskų palyginamoji analizė pateikta lentelėje Nr. 11.

Lentelė Nr.11. Užklausų skaičius

	Gauta užklausų			Atsakyta užklausų		
	2016 m.	2015 m.	Skirtumas	2016 m.	2015 m.	Skirtumas
SVB	4464	4102	+362	4389	3954	+435
Filialuose	5291	5042	+249	5112	4868	+244
Sistemoje	9755	9144	+611	9501	8822	+679

2016 m. buvo gauta užklausų pagal rūšis: faktografinių – 364 (VB – 94, F – 270), tikslinamųjų – 477 (VB – 47, F – 430), adresinių – 6458 (VB – 3652, F – 2806), teminių – 2202 (VB – 596, F – 1606). Kalendoriniais metais didžiąją atsakytų užklausų dalį 68 % sudarė adresinės užklausos. Neigiami atsakymai sudaro 2,6% visų gautų užklausų. Per metus neigiamų atsakymų į užklausas viešojoje bibliotekoje buvo 75 (2015 m. - 148), filialuose – 179 (2015 m. - 322).

Kraštotyra

2016 m. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka didelį dėmesį skyrė informacijos ir dokumentų apie Kalvarijos kraštą kaupimui, tvarkymui ir sklaidai. Kalvarijos krašto istoriją, jo savitumus, šių dienų įvykius atspindinčios informacijos rinkimas, saugojimas ir pateikimas vartotojams yra viena iš prioritetinių bibliotekos veiklų. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose kaupiamas kraštotyros dokumentų fondas, pildomas kraštotyros kartotekos, atsakoma į vartotojų užklausas, susijusias su krašto istorija, visuomenės ir kultūros raida, bendruomenės gyvenimu. Vykdomas dokumentų skaitmeninimas. Rengiamos parodos, organizuojami knygų pristatymai, susitikimai su kraštiečiais ir kt. renginiai.

Bibliotekų kraštotyros fonduose sukaupta 1819 fiz. vnt. dokumentų. Kalendoriniais metais kraštotyros fondas papildytas 108 fiz. vnt. (žr. lentelę Nr.12).

Lentelė Nr.12. Kraštotyros fondas

	2016 m. kraštotyros fondas papildytas (fiz. vnt.)	Kraštotyros fondo dydis 2017 m. pradžiai yra
Viešoji biblioteka	81	754
Aistiškiai	2	75
Akmenynai	2	111
Brukai	2	93
Jungėnai	3	99
Jusevičiai	4	119
Liubavas	2	106
Menkupiai	2	64
Mockai	0	66
Radiškės	2	99
Salaperaugis	2	69
Sangrūda	6	164
VISO:	108	1819

Kraštotyros renginiai

2016 m. buvo minimi kraštiečių jubiliejai. Ta proga viešojoje bibliotekoje parengtos parodos: „Gėlių selekcininkui, kolekcininkui Jonui Auksuoliui Liutkevičiui – 80“, „1918 m. Vasario 16-osios dienos Nepriklausomybės Akto signatarui, diplomatui, istorikui Petriui Klimui – 125“, „Liaudies menininkui Sauliui Lisauskui – 65“, „Rašytojui, dramaturgui, literatūros kritikui Jokūbui Josadei – 105“, „Ištesėti pažadai sau ir akmeniui...“ - skirta skulptoriaus Juliaus Narušio 70-ečiui paminėti.

Brukų, Jungėnų, Liubavo, Salaperaugio filialuose parengtos literatūrinės parodos, kraštiečio rašytojo Antano Venclovos 110-osioms gimimo metinėms paminėti. Sangrūdų filiale - spaudinių paroda „Knygnešystės keliu“, skirta žymiausio Sangrūdų krašto knygnešio, kilusio iš Giluišių kaimo, Vinco Markevičiaus 150-osioms gimimo metinėms. Rugsėjo mėn. Sangrūdų bibliotekoje parengta spaudinių paroda „Nepriklausomybės kovų savanoriai“, paminklo Punksko-Sangrūdų valsčiaus Vyčio kryžiaus ordino kavalieriams atidengimo Sangrūdoje proga.

Konferencijos dalyviai

Kovo 9 dieną Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka surengė konferenciją „**Petras Klimas – signataras, diplomatas, istorikas**“, skirtą žymaus kraštiečio Petro Klimo 125-osioms gimimo metinėms paminėti. Konferencijos metu, pranešimą „Diplomatai ir Lietuvos auksas: valstybės turto gelbėjimo planai 1939-1989 metais“ skaitė istorikas, humanitarinių mokslų daktaras, LR Seimo narys **Arvydas Anušauskas**. Apie **Petrą Klimą** ir šeimos

archyvus kalbėjo signatarų klubo pirmininkas, Petro Klimo brolio vaikaitis doc. Dr. **Remigijus Gulbinas**. Paminklo signatarui Petriui Klimui Kalvarijoje modelį, kuris buvo eksponuojamas Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje 2016-aisiais, pristatė skulptorius **Julius Narušis**.

Balandžio 26 dieną, XVI-osios Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu, Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka surengė konferenciją „Kraštotyra ir etninė kultūra bibliotekose“

Konferencijos akimirkos

Konferencijos metu, Kauno apskrities viešosios bibliotekos Kaunistikos grupės vyr. bibliografė **Dalia Giniuvienė** supažindino su kraštotyros informacijos bibliotekose sklaidos tradicijomis ir naujovėmis. Kauno apskrities viešosios bibliotekos Strateginės plėtros ir inovacijų centro vyr. metodininkė **Asta Valaitytė** dalinosi gerąja patirtimi, kaip bendruomenę įtraukti į kraštotyrinę bibliotekos veiklą. Zanavykų muziejaus vadovė, Suvalkijos (Sūduvos) regioninės etninės kultūros tarybos pirmininkė **Rima Vasaitė** konferencijos dalyviams pristatė Zanavykų muziejaus vykdomas edukacines-etnokultūrinės veiklas. Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos Informacijos skyriaus vedėjas **Vaidas Baranauskas** pristatė elektroninį Marijampolės žinyną. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Sigita Palionienė apžvelgė Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje 2015-aisiais metais vykdytą kraštotyrinę veiklą. Konferenciją užbaigė Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Asta Jankeliūnienė, supažindindama su Kalvarijos savivaldybės etninės kultūros plėtros programa ir etnokultūros veikla Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje.

Kovo 3 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo pristatyta knyga „**Kunigas Simonas Norkus. Rinktiniai raštai**“. Tai knyga apie kunigą, visuomenininką, poetą, kilusį iš Santakos kaimo (Kalvarijos sav.) Simoną Norkų, dirbusį Punsko (Lenkija) parapijoje. Leidinį pristatė jo sudarytojai, svečiai iš Punsko: „Aušros“ leidyklos redaktorius **Sigitas Birgelis** ir šios leidyklos darbuotoja **Božena Bobinienė**, kraštotyrininkas **Juozas Sigitas Paransevičius** ir kunigas **Marius Talutis**. Svečiai apžvelgė kunigo Simono Norkaus biografiją. „Aušros“ leidyklos redaktorius **Sigitas Birgelis** pristatė kunigo kūrybą, paskaitė jo parašytus eilėraščius.

Balandžio 5 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko knygos „Kas dainose neišdainuota... Nuo Jungėnų

neišdainuota... Nuo Jungėnų iki „Gegužio žiedų“ pristatymas. Jame dalyvavo knygos sudarytojas, kapelos „Gegužio žiedai“ vadovas **Vincentas Svitojus**, leidyklos „Piko valanda“ direktorius **Arūnas Reinikis**. Renginio metu Vincentas Svitojus kalbėjo apie kapelos istoriją, veiklą. Gegužės 11 d. leidinys „Kas dainose neišdainuota... Nuo Jungėnų iki „Gegužio žiedų“ pritatytas ir **Jungėnų** filiale.

Akimirkos iš knygos pristatymo

Gegužės 18 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko **Benjamino Kondrato** knygos „Kūrėjų pėdsakais Kalvarijos krašte“ pristatymas. Renginio metu knygos autorius pasakojo kaip gimė knyga, kraštotyrininkas **Alvydas Totoris** ir Kalvarijos literatų klubo „Rasa“ vadovas

Šarūnas Sejūnas pasidalino prisiminimais iš ekspedicijos, kurios metu buvo fotografuojamos Kalvarijos krašto kūrėjų gimtosios vietos.

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje pristatyti ir kiti kraštiečių leidiniai: **Anelės Vebzdauskaitės-Rupšienės** knyga „Kaimas upių santakoje“ bei mokslininko, visuomenininko, žurnalisto, žygeivio, buriuotojo **Romualdo Tupčiausko**, gimusio 1931 metais Kalvarijoje, knygos „Vytautai I“ ir „Vytautai II“.

Susitikimo metu

Gegužės 25 dieną Kalvarijos savivaldybės tarybos posėdžių salėje įvyko Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos organizuotas susitikimas su Lietuvos ir Vokietijos radijo žurnalistu, publicistu **Leonu Stepanausku**. Renginio metu istorikas **Alvydas Totoris** pristatė Leono Stepanausko gyvenimo akimirkas, Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja Nijolė Skroblienė skaitė būsimo žurnalisto publikacijas. Gerbiamas Leonas Stepanauskas į susitikimą su kraštiečiais atvyko su gausiu būriu svečių: Anykščių Antano Baranausko ir Antano Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus direktoriumi **Antanu Verbicku**, Kristijono Donelaičio „Metų“ ir Antano Baranausko „Anykščių šilelio“ į ispanų kalbą vertėja, Vilniaus universiteto Užsienio kalbų instituto Romanų kalbų katedros docente **Carmen Caro Dugo**, kultūros žurnalo Lietuvai ir išeivijai „Santara“ vyriausiuoju redaktoriumi **Romualdu Norkumi**, Lietuvos Kristijono Donelaičio draugijos pirmininku **Gintaru Skamaročiumi**, Marijampolės Kristijono Donelaičio draugijos vadove **Vida Mickuviene**, dailininke **Filomena Linčiūtė-Vaitiekūniene**. Žinoma tapytoja ir scenografė Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai padovanojo paveikslą „Vincas Kudirka. Kalvarija. 1895“.

Spalio 7 dieną Kalvarijos žieminėje sinagogoje buvo minimos rašytojo, literatūros kritiko, dramaturgo **Jokūbo Josadės** 105-osios gimimo metinės. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojos Nijolė Skroblienė ir Sigita Palionienė skaitė ištraukas iš Jevsejus Ceitlino knygos „Ilgi pašnekesiai laukiant laimingos mirties“. Vyko dokumentinio filmo apie Jokūbą Josadę „Iliuzijos“ (rež. Diana ir Kornelijus Matuzevičiai) peržiūra

Akimirkos iš renginio Kalvarijos žieminėje sinagogoje

Spalio 23 dieną Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos vardo bažnyčioje buvo minimos gydytojo, Tėvynės patrioto, tremtinio, Lietuvos kariuomenės karininko – dimisijos kapitono, daugelio straipsnių spaudoje autoriaus, Kalvarijos garbės piliečio **Henriko Sinkaus** 100-osios gimimo metinės. Minėjimas prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukojo kunigas Romas Budrevičius. Po šv. Mišių Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojos Nijolė Skroblienė ir Sigita Palionienė susirinkusiems priminė nelengvą Henriko Sinkaus gyvenimo ir veiklos kelią. Renginio metu skambėjo „Sonantem“ vadovės Ausmos Sakalauskaitės ir Kalvarijos meno mokyklos smuiko mokytojos Ilonos Mockevičienės atliekami kūriniai.

*Garbės piliečio **Henriko Sinkaus** 100-osios gimimo metinės Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos vardo bažnyčioje metu*

Gruodžio 2 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko filmo apie Lietuvos partizanus ir jų ryšininkus Lenkijos ir Lietuvos pasienyje „**Baladė apie Rimvydą ir Žaibą**“ peržiūra. Filmo scenarijus parengtas pagal Punsko krašto partizanų ryšininkų Teklės Pauliukonytės-Kalvinskienės ir Janinos Judickaitės-Račiuvienės prisiminimus.

Jungėnų filiale lapkričio mėnesį pagerbta buvusi ilgametė Jungėnų pagrindinės mokyklos mokytoja Danutė Puzarienė. Renginio metu pristatytas kraštotyros darbas „Mano pradžia ir pabaiga“.

Balandžio 27 dieną, XVI-osios Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu, **Jusevičių** filiale pristatyta Anelės Vebzdauskaitės-Rupšienės knyga „Kaimas upių santakoje“. Tai knyga apie Santakos kaimo gyvenimą pokario ir vėlesniu laikotarpiu. Renginyje gausiai dalyvavę esami ir buvę kaimo gyventojai dalinosi savo prisiminimais ir išgyvenimais. Straipsniai apie knygos pristatymą publikuoti internetiniuose regionų naujienų <http://www.regionunaujienos.lt/pristatyta-knyga-apie-santakos-kaima/> ir Santakos kaimo <http://www.santakoskaimas.lt/index.php?cid=325> puslapiuose.

Akimirkos iš edukacinio užsiėmimo

Bibliotekų savaitės metu **Sangrūdos** filiale organizuota popietė „Pažink mane eilėraščio pynėj“, skirta kraštiečio kunigo, literato Juozo Barkausko atminimui. Renginio metu bibliotekininkė Margarita Žardeckienė supažindino su šio kūrėjo literatūriniu palikimu. Kunigo giminaitė Aldona

Barkauskienė prisiminė įdomesnius Juozo Barkausko biografijos faktus. Popietę praskaidrino jaunimo paruošta literatūrinė-muzikinė kompozicija. Vienas iš įdomesnių kraštotyros renginių, **Sangrūdos** filiale vykęs edukacinis užsiėmimas - „Margučių raštų paslaptis“. Edukacinio užsiėmimo metu Sangrūdos laisvalaikio salės darbuotoja Angelė Bapkauskienė ne tik mokė Velykinių kiaušinių marginimo vašku paslapčių, bet ir supažindino vaikus su Velykų tradicijomis. O raštų ir idėjų, kaip numarginti gražiausią margutį, vaikai galėjo rasti spaudinių parodėlėje „Margučių raštų vingrybės“.

Internetas

Kiekvienam Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojui yra įsteigta kompiuterizuota darbo vieta su prieiga prie interneto. Lankytojai gali naudotis interneto skaitykla, laikydamiesi nustatytų naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklių. Interneto paslauga yra nemokama.

Nemokantiems naudotis kompiuteriu ar internetu, rengiami mokymai arba teikiamos konsultacijos. 2016 m. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje apmokyti 37 gyventojai (17 val.), filialuose - 167 gyventojai (64 val.). Kituose Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vykusiuose mokomuosiuose renginiuose dalyvavo 246 gyventojai (80 val.), filialuose – 105 gyventojai (34 val.). Ataskaitiniais metais viešojoje bibliotekoje gyventojams suteiktos 1472 konsultacijos, filialuose – 2923 konsultacijos.

Bibliotekos vartotojai turėjo galimybę naudotis laisvai prieinamomis ir prenumeruojamomis Lietuvos ir pasaulio duomenų bazėmis: EBSCO Publishing (8 duomenų bazių paketas), Naxos Music Library, Infoplex - lietuviška teisinės informacijos duomenų baza. Vartotojai, gavę individualius nuolatinės prieigos slaptažodžius, galėjo naudotis EBSCO Publishing duomenų bazių paketu ne tik bibliotekoje, bet ir namuose. Tokia galimybė 2016 metais pasinaudojo 2 bibliotekos vartotojai.

Bendras Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų interneto seansų skaičius 2016 m. buvo 23518, atsiųstųjų įrašų skaičius - 204, virtualių apsilankymų skaičius - 2055.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų skaitytojai turėjo galimybę naudotis elektronine „Vyturio“ biblioteka, kurioje buvo galima pasirinkti elektronines knygas vaikam ir jaunimui iš beveik 200 „Vyturio“ katalogo knygų. 2016-ųjų liepos ir rugpjūčio mėnesiais vartotojai buvo kviečiami nemokamai pasinaudoti Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) elektroninių knygų kolekcijomis.

Bibliotekų lankytojai 2016 m. turėjo galimybę stebėti 16 tiesioginių internetinių transliacijų iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mini studijos: „Aš už geresnį internetą“, „Kaimo gyventojau, ketini kreiptis paramos asbestinei stogo dangai keisti?“, „Saugūs pinigai internete“, „Sveikas gyvenimo būdas – mada ar būtinybė“, „Elektroninės patyčios tarp vaikų: kuo gali padėti tėvai?“, „Kaip panaudoti Solidworks dovaną Lietuvos bibliotekoms“, „Informacija internete“, „Vasara su knyga: nuo saulėlydžio iki saulėtekio“, „Laiškų ir siuntų siuntimas: naujovės ir praktiniai patarimai gyventojams“, „Propaganda: kas tai yra ir kaip atpažinti?“, „Ūkininke, turi klausimų apie išmokas už deklaruotus plotus?“, „Dažniausiai Lietuvoje girdimi mitai apie Europos Sąjungą ir NATO“, „Tautiškumo ir pilietiškumo santykis Lietuvoje“, „Norėtum kurti ir plėsti verslą kaime?“, „Šilumos paskirstymas daugiabučiuose namuose – ką vertėtų žinoti?“, „Būk protingas, nepermokėk už vaistus!“

Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Kalvarijos TAU Informacinių technologijų fakulteto studentai buvo mokomi kompiuterinio raštingumo. Mokymus vedė Informacijos ir kraštotyros skyriaus bibliotekininkė Loreta Grabauskaitė.

Kompiuterinio raštingumo mokymai gyventojams

Gegužės 24 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje lankėsi Kalvarijos gimnazijos II a klasės moksleiviai. Būsimiems vienuoliktokams pristatyta Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos prenumeruojama skaitmeninė Vyturio biblioteka www.vyturys.lt, bibliotekų elektroninių paslaugų portalas interaktyvi biblioteka www.ibiblioteka.lt. Moksleiviai buvo supažindinti su paieškos suvestiniame Lietuvos bibliotekų kataloge www.libis.lt ir Nacionalinės bibliografijos duomenų banke <http://nbdb.libis.lt/> galimybėmis.

Kalvarijos gimnazijos moksleiviai su mokytoja Vida Brogyte

Rugsėjo 23 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko Coder Dojo programavimo pradmenų mokymai vaikams. Coder Dojo – bendruomeniniu savanorystės pagrindu sukurti programavimo pradmenų mokymo klubai 7-17 metų vaikams ir jaunimui. Vaikai, atėję į Coder Dojo užsiėmimą, buvo mokomi, kaip sukurti pirmąją interneto svetainę. Jiems padėjo Lietuvos IT įmonėse dirbantys programavimo profesionalai - Coder Dojo mentoriai. Coder Dojo tarptautinės iniciatyvos ambasadorius Lietuvoje ir šios idėjos įgyvendinimo autorius EP narys Antanas Guoga.

Būsimieji programuotojai

Komandos nariai

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos komanda „Bibliūnai“ dalyvavo „Bibliomūšyje“ – interaktyvioje protų mankštoje, kuri organizavo Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, įgyvendinama projektą „Bibliotekos pažangai 2“ ir užėmė garbingą 21 vietą.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos lankytojai dalyvavo Europos egzamine. Europos egzaminas – nacionalinis žinių apie Europą konkursas, kuriame jėgas gali išmėginti visi norintieji. Konkurso dalyviai turėjo galimybę išmėginti savo žinias, atsakydami į įvairius

klausimus apie ES istoriją, institucijas, kultūrą, kalbas bei kitas temas.

Spalio 20 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko Vokiečių kalbos dienų iniciatyvos „Ö kaip vokiškai?“ renginys „Pažink Vokietiją!“. Renginio dalyviai klausėsi ištraukos iš literatūros klasiko Johano Volfgango fon Gėtės tragedijos „Faustas“, kuri skambėjo vokiečių kalba: transliacija vyko tiesiogiai iš Vokietijos.

Bibliotekos darbuotojos Asta Jankeliūnienė ir Nijolė Skroblienė dalinosi įspūdžiais iš kelionių po šį Europos regioną. Apie savo pirmąją viešnagę Vokietijoje bei jos glaudžius bendradarbiavimo ryšius su Lietuva kalbėjo Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

Renginio „Pažink Vokietiją!“ akimirkos

METODINĖ VEIKLA

Pagrindinės metodinės veiklos kryptys 2016 m. buvo: filialų veiklos pokyčių stebėjimas ir analizė, rekomendacijų veiklai teikimas, statistikos duomenų kaupimas, saugojimas, veiklos apžvalgų rengimas ir pristatymas, profesinių renginių organizavimas, įvairių pranešimų rengimas ir skaitymas, lankymasis filialuose, metodinė pagalba. Už pastarosios teikimą savo turimų kompetencijų ir vykdomos veiklos ribose yra atsakingi visi bibliotekos struktūriniai padaliniai. 2016 m. buvo surengti 8 viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojų pasitarimai. Juose nagrinėjamos profesinės aktualijos: veiklos planai, ataskaitos, analizuojama statistiniai ir kokybiniai darbo rodikliai, dalijamasi gerąja patirtimi, grįžus iš mokymų, kelionių seminarų, pristatoma naujausia profesinė, kraštotyros literatūra, aptariamoms lietuvių ir užsienio rašytojų knygos, skirtos jaunimui. Kovo mėnesį vykusio darbuotojų susirinkimo buvo diskutuota tema „Knyga, kurią rekomenduočiau“. Susirinkimuose buvo svarstomos ir kitos

aktualios temos: rekatalogavimo filialuose problemos, dokumentų nurašymas, fondų atnaujinimas, kraštotyros ir projektinė veikla.

Ataskaitiniais metais į filialus išvykta 26 kartus. Vidutiniškai vienas filialas aplankytas 2,3 karto. Menkupių filialas, panaikinus tose pačiose patalpose esančią mokyklos biblioteką, konsultuotas fondo būklės klausimais. Darbuotojai dalyvavo viename fondo patikrinime, perduodant jį kitam, materialiai atsakingam asmeniui. 2016 m. pabaigoje Mockų filialo dokumentų fondai buvo perkelti į Mockų kaimo bendruomenės patalpas (45 m² kambarys). Prieš tai biblioteka buvo įsikūrusi privačiame name (23 m² kambaryje). Pagrindiniai apsilankymo filialuose tikslai ataskaitiniais metais buvo: konsultacijos, kaip dirbti LIBIS DB rekataloguojant fondus, IT naudojimo, fondų atnaujinimo, kraštotyrosinio darbo klausimais, duotų įpareigojimų vykdymo tikrinimas. Metodinės konsultacijos filialų darbuotojams tai pat teikiamos programos Microsoft Lync pagalba, e. paštu, telefonu.

Projektinė veikla

2016 m. Kalvarijos SVB parengė 5 projektus, teiktus finansuoti įvairios institucijoms: Europos komisijos atstovybei Lietuvoje, Kalvarijos savivaldybės etninės kultūros plėtros programai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Kultūros rėmimo fondui, programai „Interreg Lietuva–Lenkija“. Tai projektai: „Rūšiuokim kūrybingai...“, „Laisvalaikis kitaip“, „Skaitykime ir dalinkimės“, „Etninė kultūra – tiltas tarp bendruomenės narių ir bibliotekos“ ir tarptautinis projektas „Atverkime jaunimui kultūrą, kaip darbo ir verslo galimybę pasienio teritorijoje“.

PERSONALAS

2016 m. Kalvarijos savivaldybės bibliotekų sistemoje dirbo **18 profesionalių bibliotekininkų** (viešojoje bibliotekoje – 7), kurie užėmė 16.75 etato. Iš viso bibliotekų sistemoje darbuotojai užėmė 20,5 etatų. Nepilną darbo dieną dirbo 10 darbuotojų, iš jų - 7 filialų profesionalūs bibliotekininkai. 2016-ųjų – Bibliotekų Metų – proga, už ilgametį, nuoširdų darbą, buvo pareikštos Kalvarijos savivaldybės Mero padėkos 6 buvusiems Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojams-senjorams, turintiems nuo 20 iki 52 metų bibliotekinio darbo stažą. Tai Danutė Miravinskienė, Bronislava Mockevičienė, Onutė Zdanienė, Ona Skamaročienė, Alvyra Masionienė, Adelė Vinčiauskaitė-Pudinskienė.

Bibliotekos ilgametės darbuotojos

Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas.

Įvairiuose mokymuose, seminaruose, ataskaitiniais metais kvalifikaciją kėlė 16 darbuotojų. Kvalifikacijos kėlimui skirta **245 eurai**.

Darbuotojai seminaro metu

Lapkričio 9 dieną Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko projekto „Išnykusios praeities ženklai“ pristatymas. Jį vykdė Kauno apskrities viešoji biblioteka. Vienas iš projekto partnerių – Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka. Projekto tikslas: pasitelkiant

inovatyvius sprendimus, užtikrinti suskaitmenintų kultūros objektų sklaidą Kauno ir Marijampolės apskričių miestų bendruomenėse, padedant išlaikyti ir stiprinti vietos tapatumą, istorinę atmintį bei skatinti vietinį turizmą. Darbuotojai dalyvavo ir kituose kolegijų iš Kauno apskrities viešosios bibliotekos organizuotuose mokymuose – „Naudingos ir įdomios mobiliosios programėlės“,

„Virtuali bendruomenė kuria realias bendruomenes. Socialinių tinklų panaudojimas“. Informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja dalyvavo mokymuose Vilniaus universitete „Standartų taikymas kultūros paveldo išsaugojimo ir atminties institucijose“. Keletas darbuotojų dalyvavo Projekto „Bibliotekos pažangai 2“ organizuotose mokymuose, pabaigos konferencijoje, „Suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi stiprinimas savivaldybėse“ konferencijoje.

Projekto pristatymo metu

Direktorės pavaduotoja buvo išvykusi į Suomiją, kur dalyvavo tarptautiniuose gerosios bibliotekų patirties susitikimuose „Biblioteka šiuolaikinio verslo erdvėse“. Nemaža dalis filialų (Brukų, Sangrūdos, Akmenynų, Liubavo ir kitų) darbuotojų kvalifikaciją kėlė nuotolinių mokymų pagalba. Populiariausi mokymai buvo – „Tobuliname įgūdžius: Microsoft Office Word 2010“.

Daugelis bibliotekininkų, kaip ir kiekvienais metais, buvo deleguoti į savivaldybėje ar regione veikiančių komisijų sudėtį, dalyvavo dalykinėse išvykose, Kauno regiono bibliotekų Tarybos posėdžiuose, Kalvarijos savivaldybės tarybos Etikos komisijos, Vietos veiklos grupės tarybos darbe, Kalvarijos trečiojo amžiaus universiteto veikloje.

Siekdami susipažinti su kitomis respublikos bibliotekomis, jų veikla, pasisemti patirties, bibliotekų darbuotojai lankėsi Vilniaus Dailės Akademijos bibliotekoje bei po renovacijos - 2016 m. atvėrusioje skaitytojams duris - Lietuvos Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Tradiciškai aplankė kasmetinę Vilniaus Knygų mugę, kur susipažino su naujausiais leidiniais, dalyvavo įvairiuose renginiuose, susitikimuose su rašytojais.

Viešnagės metu Lietuvos Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

MATERIALINĖ BAZĖ

2016 m. parengtas investicinis **projektas „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams“**. Numatomas Bibliotekos infrastruktūros kompleksiškas atnaujinimas, pertvarkant esamo pastato vidaus planavimą ir padidinant bendrąjį plotą. Planuojama atnaujinti lankytojams skirtą kompiuterinę įrangą, baldus, įrengti mokymams ir renginiams skirtas erdves.

Ataskaitinių metų pabaigoje į naujas patalpas perkeltas Mockų filialas. Aistiškių, Radiškės, Menkupių filialuose reikėtų atnaujinti knygų lentynas.

Ataskaitiniais metais kompiuterių ir daugiafunkcinių aparatų, skirtų tik vartotojų poreikiams, skaičius nekito. Bibliotekų darbuotojai ir vartotojai naudojami 70 kompiuterių (stacionarių, nešiojamų, planšetinių), 13 daugiafunkcinių aparatų, Multimedia, projektoriumi, spausdintuvais, filmavimo kamera, fotoaparatu, LIBIS PĮ naudojamais grąžinimo lapelių spausdintuvais ir kt. Biblioteka naudojami fiksuoto ir mobiliojo ryšio operatorių paslaugomis.

Savivaldybės viešųjų **bibliotekų bendras patalpų plotas** 2016 m. - **1138 kv. m.** (iš jų 1068 kv. m – naudingo).

Visų savivaldybės viešųjų bibliotekų dokumentų **fondai atviri**. Jie užima 1957 lentynų metrus: iš jų: 555 - viešojoje bibliotekoje, 745 – filialuose.

BIBLIOTEKOS LĖŠOS IR IŠLAIDOS

2016 m. viešoji biblioteka ir filialai gavo **200256 eurus**, t.y. 20 964 eurai **mažiau negu 2015 metais** (2015 m. - 221 220 eurų, 2014 m. – 233 607 eurų). Iš jų, **sumažėjusios** (lyginant su praėjusiais ataskaitiniais metais) **steigėjo lėšos – 188500 eurų** (2015 m. – 199313 eurų).

Nedidelę dalį ataskaitiniais metais gautų lėšų sudarė fizinių ir juridinių asmenų parama (335 eurais), lėšos už mokamas paslaugas (463 eurais) bei projektinės lėšos 522 eurais.

Bibliotekinių atlyginimų didinimui nuo 2016 m. liepos 1 d. skirta 9963 eurais valstybės lėšų. Valstybės lėšos minimaliai mėnesinei algai padidinti sudarė 472 eurus. Vidutinis priskaičiuotas mėnesinis kultūros ir meno darbuotojo darbo užmokestis 2016 m. – buvo 570 eurų.

Bibliotekos dokumentams įsigyti išleista 18448 eurais (2015 m. - 17261 euras, 2014 m. – 21547 eurais). Iš jų už **13404 eurus** (Kultūros ministerijos lėšos) nupirkta knygų ir elektroninių dokumentų. **Periodinių leidinių prenumeratai skirta 5044 eurais.**

Kitos išlaidos - 58875 eurais. Įmokos socialiniam draudimui sudarė daugiau nei pusę šių išlaidų. Likusi dalis - išlaidos pastatų išlaikymui ir pagrindinių bibliotekos funkcijų vykdymui: Viešosios bibliotekos ir filialų komunalinėms, ryšių paslaugoms, kvalifikacijos kėlimui, kanceliarinių, švaros ir kitų prekių įsigijimui.

IŠVADOS

Sėkmės

- Aktyvus Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų dalyvavimas įgyvendinant Bibliotekų metų minėjimo programą.
- Bendradarbiavimas su Kalvarijos TAU organizuojant bendrus renginius: edukacinius užsiėmimus, paskaitas, susitikimus, mokymus.

Problemos

Svarbiausios problemos nekinta jau keletą metų:

- Įvažiavimo neįgaliesiems prie bibliotekos įrengimas.
- Reikalingos papildomos patalpos vaikų skaityklai, teikiamų paslaugų (edukacinių, šviečiamųjų), bibliotekinių renginių organizavimui suaugusiems vartotojams.
- Būtinybė keisti visiškai susidėvėjusias viešosios bibliotekos knygų fondo lentynas.
- Senstanti kompiuterinė technika ir būtinybė ją atnaujinti.

Tikėtina, kad 2017-2018 m. atnaujinus bibliotekos patalpas ir praplėtus jų plotą pagal projektą „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams“ minėtų pagrindinių problemų nebeliks.

Svarbi dar viena problema - kai kurių kaimo filialų infrastruktūros neatitikimas bendruomenės poreikiams: nepakankamai atnaujinamas bibliotekų inventorių, nepalaikoma tinkama patalpų temperatūra šaltuoju metų laiku.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos 2016 m. tekstinė veiklos ataskaita parengta atsižvelgiant į skyrių ir filialų 2016 m. veiklos ataskaitas.

Direktorė

Laima Karpavičienė

Tel. (8 343) 21042

E.p.biblioteka@kalvarijosvb.lt

Direktorės pavaduotoja

Nijolė Skroblienė

komplektavimas@kalvarijosvb.lt